

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2012

aruandeaasta lõpp: 31.12.2012

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus

registrikood: 90005946

tänava/talu nimi, Narva mnt 7a

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10117

telefon: +372 6274171

faks: +372 6274170

e-posti aadress: info@kik.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	42
Bilanss	42
Tulemiaruanne	43
Rahavoogude aruanne	44
Netovara muutuste aruanne	45
Raamatupidamise aastaaruande lisad	46
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	46
Lisa 2 Raha	49
Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud	50
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	51
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	52
Lisa 6 Materiaalne põhivara	53
Lisa 7 Immateriaalne põhivara	54
Lisa 8 Kapitalirent	54
Lisa 9 Kasutusrent	55
Lisa 10 Laenukohustused	55
Lisa 11 Võlad ja ettemaksed	56
Lisa 12 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	57
Lisa 13 Annetused ja toetused	57
Lisa 14 Muud tulud	58
Lisa 15 Jagatud annetused ja toetused	58
Lisa 16 Tööjõukulud	58
Lisa 17 Mitmesugused tegevuskulud	59
Lisa 18 Finantstulud ja -kulud	59
Lisa 19 Seotud osapooled	60
Lisa 20 Antud sihtfinantseerimise kulud keskkonna	62
Lisa 21 Antud välisabi kulud projektidele	64
Lisa 22 Sihtfinantseerimisega seotud potentsiaals	65
Lisa 23 Välisabi finantseerimisega seotud potentsiaalsed	66

TEGEVUSARUANNE

1. Üldine info

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi KIK) on finantsasutus, mis vahendab riigieelarvelisi (keskkonnatasud) eraldisi ja Euroopa Liidu (edaspidi EL) fondide, välisabi-programmide, rohelise investeerimisskeemi ning laenuvahendeid keskkonnaprojektide elluviimiseks.

KIKi eesmärk on avalike vahendite eesmärgipärane ja sihtotstarbeline kasutamine keskkonnakaitse valdkonnades.

KIKi missioon on terve elukeskkonna hoidmine, puhtama looduse ning säästva arengu väärtustamine.

KIKi visioon on olla juhtiv keskkonnaabi ja –investeeringute suunaja ning kogemuste ja oskustega kliendikeskne organisatsioon.

KIK asutati keskkonnakasutusest laekuva raha kasutamise seaduse alusel. KIKi asutajaõiguste teostaja on Rahandusministeerium. KIKi asutamisosuse allkirjastas rahandusminister 11.05.2000 ja otsus registreeriti 02.06.2000 mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris. KIKi põhikirja järgselt (www.kik.ee/et/kik/pohikiri) on KIKi eesmärk keskkonnaseisundi hoidmisele, loodusvarade taastootmisele ja keskkonnakahjustuste heastamisele suunatud projektide finantseerimine.

2005. aasta detsembris võttis Riigikogu vastu keskkonnatasude seaduse, mis jõustus 01.01.2006. Keskkonnatasude seadusse lisati ka keskkonnakasutusest laekuva raha kasutamise seaduse sätted ning seega tegutseb KIK alates 2006.aasta algusest keskkonnatasude seaduse alusel. KIK täidab Keskkonnaministeeriumiga, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga ning Siseministeeriumiga sõlmitud halduslepingute kohaseid haldusülesandeid.

KIKi kõrgeim juhtimisorgan on nõukogu, mis kavandab KIKi tegevust, korraldab KIKi juhtimist ja teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogusse kuulub 9 liiget, kellest neli nimetatakse Riigikogu otsusega Riigikogu keskkonnakomisjoni ettepanekul ja neli Rahandusministeeriumi poolt (sh kolm liiget keskkonnaministri ettepanekul). Keskkonnaminister on sihtasutuse nõukogu liige oma ametikoha järgselt.

KIKi auditikomitee koosneb kahest nõukogu liikmest ja ühest rahandusministeeriumi esindajast. Auditikomitee ülesandeks on nõukogu nõustamine järelevalvega seotud küsimustes, samuti juhivad auditikomitee KIKi struktuuri kuuluva siseauditi funktsiooni tööd.

KIKi esindab ja igapäevast tööd korraldab alates augustist 2012 kolmeliikmeline juhatus. 28.08.2012 kinnitas nõukogu KIK juhatuse relemendi, mille alusel määratleti juhatuse liikmete pädevusvaldkonnad ning töökord.

KIKi põhitegevusteks on keskkonnaprojektide rahastamine järgmiste abivahenditega:

- laekumised keskkonnatasudest;
- Ühtekuuluvusfondi (ÜF) toetused;
- Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) toetused;
- Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) toetused;
- rohelise investeerimisskeemi (RIS) toetused;

- laenu andmine keskkonnakasutusest laekuvatest vahenditest või krediidiinidest.

KIK finantseerib keskkonnalaene vastavalt nõukogu poolt kehtestatud tingimustele nii oma- kui välisvahenditest.

2. 2012. aasta tähtsamate sündmuste ja tegevuste kokkuvõte

2.1 Olulised sündmused

KIK jätkas tööd taotlejate koolitamisel ning viis ainuüksi keskkonnaprogrammi raames läbi hulga infopäevi, kus osales kokku ligi 700 inimest.

Märtsis tutvustasid KIK esindajad Vilniuses toimunud konverentsil Eesti kogemust struktuuritoetuste rakendusüksuse töö korraldamisel.

Tänu KIK-i kahe müügi juhi heale tööle sõlmis Eesti Vabariik 2012. aastal kaks riigi kasutamata CO₂ saastekvoodi müügitehingut Marubeni korporatsiooni ja Austria riigiga kogumahus 12,5 miljonit AAUd (Assigned Amount Unit, ehk riigi lubatud heitkogus). Saadud vahenditest rahastab KIK uue tegevusena tänavavalgustuse programmi, mille raames saavad seitse Eesti linna energiasäästliku tänavavalgustuse. Lisaks rekonstrueeritakse üksteist katlamaja ning soojustorustikud kolmeteistkümmes Eesti kaugküttepiirkonnas. Eesti suurim päevaleht Postimees valis kvoodimüügi lepingud sõlminud KIK töötajad aasta inimesteks.

Novembris korraldas KIK Austria Vabariigiga sõlmitud kvoodimüügi lepingu raames ning koostöös MTÜ-ga Tartu Regiooni Energiaagentuur kampaania „Energiasäästunädal“. Selle eesmärk oli tõsta inimeste teadlikkust energeetikaga seotud teemadel. Kuna energeetika mõju keskkonnale on suur, ning KIK on Eesti üks suurimaid keskkonnaprojektide toetajaid, on inimeste teadlikkuse suurendamine oluline ka meile.

Energiasäästunädala raames kutsus KIK energeetikavaldkonna ettevõtteid üles korraldama üritusi, mis aitaks kaasa energiaga seotud teemade paremale mõistmisele. KIK-st saadud toetuse abil valmisid teavituskampaania raadioklipid ning intervjuud energeetikaga seotud inimestega, mis olid kampaania nädalal eetris raadiojaamades Elmar ja Kuku. Lisaks ilmus 1. novembril ajalehes Postimees KIK-i ja rohelist investeerimisskeemi tutvustav artikkel.

Energiasäästunädala raames toimunud üritustest kõige osalejaterohkem oli konkurss „Energiasäästunädal sinu koolis“. Konkursi eesmärk oli kutsuda koole üles korraldama erinevaid energiasäästu ja looduse hoidmist propageerivaid üritusi. Neil osalesid ka KIK-i spetsialistid, kes rääkisid võimalusest keskkonda säästa. Konkursil osales enam kui 30 kooli pea igast Eesti maakonnast. Korraldati üle 120 ürituse nii õpetajatele, õpilastele kui ka viimaste vanematele. Kampaania õnnestumisele aitas kaasa see, et paljude ürituste korraldajateks olid eelkõige noored ise. KIK premeeris kolme parima kooli – Salme, Toila ja Roosna-Alliku viieliikmelisi meeskondi tasuta koolitusreisiga Soome Heureka teaduskeskusesse.

KIK-i struktuuri loodi uuena arendusüksus, mis koostöös ministriumidega hakkab välja töötama uusi meetmeid ja tegevusi ning analüüsima KIK rahastavate projektide elluviimisel saavutatavat keskkonnamõju.

Detsembris võttis KIK eesti ja inglise keelse veebi kõrval kasutusele ka kodulehe venekeelse versiooni. Uuendus tõstab venekeelse elanikkonna teadlikkust KIK-i tegevuste ja toetatud projektide osas. Seda, et KIK koduleht on kasutajasõbralik ning sisukas, kinnitas ka

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi poolt tellitud ja Turu-uuringute AS poolt läbi viidud uuring „Ettevõtjate rahulolu riigi poolt pakutavate avalike e-teenustega 2012“. Uuringu järgi sai KIK keskkonnateemaliste veebilehtede hulgas esimese koha ning sellele andsid hea või väga hea hinnangu 73% vastanutest. Uuring on kättesaadav aadressil http://www.mkm.ee/public/Aruanne_loplik_2702.pdf.

2.2 Areng

KIKi bilansimaht vähenes 2012. aastal, võrreldes eelmise aastaga 4,3 MEUR ehk 2%. Bilansimaht on 2011. ja 2012.aastal, vastavalt, 197 MEUR ja 192 MEUR. Tekkepõhine tulude maht keskkonnatasude seadusest tulenevate vahendite osas vähenes, võrreldes 2011. aastaga 3,8 MEUR võrra ehk 10%. Tulu oli 2011. ja 2012.aastal, vastavalt 39,6 MEUR ja 35,8 MEUR, seda ennekõike vähenenud saastetasu ja keskkonnale tekitatud kahjude hüvitamise osas.

Keskkonnakasutusest laekunud vahendite rakendamiseks laekus KIKile 1'933 projekti rahastamise taotlust summas 110,2 MEUR. Nõukogu eraldas 2012.aastal raha 1'096 keskkonnakaitselisele projektile kogusummas 46,3 MEUR. Väljamakseid tehti 40,6 MEUR ehk 9 MEUR võrra rohkem kui 2011.a.

KIK vahendas 2012. aastal välisabi (ERF, ESF, ÜF ja teised väiksemamahulised ELi abiskeemid) koos kaasfinantseeringuga kokku 206 MEUR, mis on 58 MEUR võrra ehk 39% võrra enam kui 2011.aastal. Seejuures vahendatud välisabi maht kasvas 2012. aastal 57 MEUR võrra ehk 40% ja kaasfinantseeringu maht tõusis 109 tuhande EUR võrra ehk 3%.

KIKi ülalpidamiskulud kasvasid 2012. aastal eelneva aastaga võrreldes 9% ehk 3,7 MEURilt 4 MEURini, mis oli põhiliselt tingitud uute töötajate juurdevõtmisest tingitud ülalpidamiskulude suurenemisest.

31.12.2012 seisuga töötas KIKis 91 inimest (31.12.2011 84 inimest), neist 75 Tallinna kontoris ja 16 maakondlikes esindustes. Igas maakonnas, v.a Tartus, asub üks KIKi töötaja – Tartu esinduses töötab kaks inimest.

2012. aastal täiendati KIKi struktuuri arendusüksusega, mille eesmärk on töötada välja uusi keskkonnateemad ja analüüsida keskkonnaprojektide elluviimisel saavutatavat mõju. Selle tulemusena luuakse 2013.a kolm uut ametikohta (arendusnõunik, analüütik ning ekspert). Seniste tegevuste laiendamise raames loodi KIK üksustesse 7 uut ametikohta – Harjumaa projektispetsialist, IT-spetsialist, krediidianalüütik, järelevalve-spetsialist, siseaudiitor, kommunikatsioonispetsialist ning sekretär.

2012. aastal oli palgakulu kokku 1,9 MEUR, millest maksti KIKi töötajatele töötasudeks ja töövõtulepingute alusel 1,8 MEUR. Juhatuse liikmetele maksti juhtimislepingute alusel 103 tuhat EUR ning nõukogu ja auditikomitee liikmetele 28 tuhat EUR.

Tarkvaralahendustest oli 2012.aastal prioriteet Keskkonnaprogrammi andmesüsteemi KIKAS1 (p.3.1) arendamine, süsteem juurutati 2011.aastal. Lisaks analüüsiti dokumendihaldussüsteemi (DHS) ehk KIKAS2 kasutusvõimalusi. Välistestija abil viidi läbi põhjalik DHSi testimine nii süsteemis esinevate võimalike vigade kui ka jõudluse osas. Tulemused näitasid, et süsteemitoimimises esines tõrkeid ja investeeringuvajadus oli suurem kui eelarvelised vahendid oleksid võimaldanud. 2012. aasta suvel otsustati uuendada

olemasolev dokumendihaldussüsteem Postipoiss viimasele ajakohasele versioonile. Teisel poolaastal valmistati ette dokumendihaldussüsteem selleks, et tagada 2013.aasta esimesel poolaastal kogu KIKi asjaajamise korraldamine Postipoisis digitaliseeritud kujul.

Lisaks vahetati välja vananenud arvuteid ja monitore ning võrguseadmeid. 2012.a juurutati KIKis tööle varundussüsteem. Lõpule jõudis ISKE etalonturbe süsteemi rakendamine. Ernst & Young Baltic AS, kes viis läbi KIKAS andmekogu ISKE (Infosüsteemide kolmeastmeline etalonturbe süsteem ehk turvameetmete kogum infoturberiskide mõju hindamiseks ja vähendamiseks) auditeerimise, kinnitab oma aruandes, et ISKE on rakendatud edukalt. Uuenduskuuri läbis ka KIKi koduleht, mille haldamine on üle viidud uuele tehnoloogiale. See võimaldab oluliselt mugavamalt muuta ja uuendada kodulehe sisu ning kasutajal vajalikku infot leida. Uuena on kodulehe oluliseim info olemas ka vene keeles.

2.3 Ülevaade KIKi nõukogu 2012. a. tööst vastavalt riigivaraseaduse § 98 lg-le 1

KIK-i nõukogu pidas 2012.a üheksa koosolekut ja arutas läbi 50 päevakorrapunkti. Keskkonnaprogrammist otsustati rahastada projekte ilma kaasfinantseerimata kokku summas 45,5 MEUR

Riigikogu otsusega kutsuti 2012.a juunis tagasi nõukogu liige Andrus Saare ning nimetati uueks liikmeks Aivar Kokk.

Olulisemad teemad, mida nõukogu koosolekutel käsitleti:

- 20.04.2012 ning 11.12.2012 koosolekul muudeti KIK-i keskkonnaprogrammi finantseerimise korda.
- 20.04.2012 koosolekul kinnitati KIK-i 2011. majandusaastaraunne.
- 25.05.2012 koosolekul kinnitati keskkonnaprogrammi 2012. a I voozu keskkonnateadlikkuse maakondlik programm.
- 28.08.2012 koosolekul kinnitati KIK-i teise siseaudiitori ametikoha loomine.
- 28.08.2012 koosolekul kinnitati järgnevas kolmeks aastaks uue juhatuse koosseis, mille esimeheks nimetati Veiko Kaufmann ning liikmeteks Andrus Kimber ning Lauri Tammiste. Ühtlasi määrati ära nende pädevusvaldkonnad, muudeti juhatuse reglementi ning KIK-i struktuuri.
- 09.10.2012 koosolekul anti KIK-i juhatusele volitus sõlmida halduslepingud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga meetme „Säästva transpordi arendamine“ ning „Linnade tänavavalgustuse rekonstrueerimise programmi“ projektide elluviimiseks.
- 11.12.2012 koosolekul kinnitati KIK-i 2013.a tegevuseesmärgid.
- 18.12.2012 koosolekul kinnitati KIK-i 2013.a eelarve.
- Kahel korral kinnitati keskkonnaprogrammi taotlusvooru piirsummad.
- Nõukogu arutas läbi kahe keskkonnaprogrammi taotlusvooru programmiprojektid ja kinnitas nende rahastamise otsused.
- Aasta jooksul arutas KIK-i nõukogu 6 laenuaotlust KIK-i omavahendite portfelist ning otsustas rahuldada kõik esitatud 6 taotlust.
- Igal koosolekul arutati läbi keskkonnaprogrammi laekunud kiireloomulised taotlused ja otsustati nende rahastamine, samuti vaadati läbi keskkonnaprogrammi projektide muudatusettepanekud ja võeti vastu otsused.

- KIK-i juhatus andis ülevaated finantsseisu, keskkonnaprogrammide edenemise ja laenuportfelli kohta. Põhjalikumalt ja regulaarselt käsitleti struktuuritoetuste rakendamise seotud küsimusi.

2012.aasta II poolaastal küsitleti nõukogu liikmeid, et saada tagasisidet e-nõukogu andmebaasi kasutaja mugavuse osas. Küsitluse tulemusi arvestades viidi läbi 2012.aasta detsembriks e-nõukogu andmebaasi arendustööd.

2.4 Õigusvaidlused

2011. aastal augustis esitati Tallinna Halduskohtusse seoses struktuuritoetuste meetmega „Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse rajamine Kagu-Eestisse“ kaebus, milles nõutakse KIKi tingimusliku taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist. Samas asjas uurib selle projekti riigiabiga seotud küsimusi KIKi taotlusel Euroopa Komisjon. Kuna riigiabi osas oleks vajalik Euroopa Komisjoni seisukoht, siis halduskohus peatas 2012.aasta lõpus kohtumenetlus kuni Euroopa Komisjoni seisukoha saamiseni.

22.02.2013 tegi Tallinna Ringkonnakohus määruse, millega tühistas menetluse peatamise halduskohtu poolt. Seega jätkub kohtuvaidlus 2013.aastal. KIKi hinnangul puudub sellel kohtuasjal ja selle võimalikul lahendil KIKile oluline rahaline mõju (välja arvatud võimalikud tavalised kohtukulud). Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse projekti elluviimine sõltub pigem Euroopa Komisjoni seisukohast.

Lisaks lahendas KIK 2012. aastal paar vaiet ja muud vaidlustust, millel finantsmõju ei olnud.

2.5 Riskijuhtimine

2012. aasta neljandas kvartalis toimus kolm KIKi riskiseminari, mida korraldati juba kaheksandat aastat. Seminar on tööinstrument riskide ennetamiseks vaatega järgmisesse majandusaastasse.

Riske hinnati keskkonnaprogrammi toetuste ja EL struktuuritoetuste menetlemise, viimasega seotud laenude väljastamise ning asutuse tugitegevuste osas.

KIKi meeskond tuvastas kõrge ja keskmise skooriga riskid järgmistes valdkondades, mille osas nägi juhtkond ette maandamistegevused KIKi 2013.aasta tegevuskavas ja eelarves:

- Nii struktuuritoetuste kui keskkonnaprogrammi üksuses on kõrgeks hinnatud riigiabi ja hangete kontrolliriski. KIKi 2013.a prioriteediks on riigiabi kontrollide ülevaatamine riski ennetava meetmena ning KIKi töötajate jätkuv koolitamine.
- Olulise valdkonnana toodi välja koostöö Keskkonnaministeeriumiga keskkonna- projektide hindamisel. Sellest lähtuvalt analüüsib KIK koos Keskkonnaministeeriumi esindajatega viie alamprogrammi eesmärgid ja prioriteete rahastatavate tegevuste lõikes ning projektide hindamise kriteeriume (nendeks alaprogrammideks on keskkonnakorraldus, keskkonnateadlikkus, atmosfääriõhukaitse, veemajandus, looduskaitse).
- Üheks riskivaldkonnaks hinnati KIKi sisest ja välist kommunikatsiooni. 2013.a on planeeritud kommunikatsioonijuhi palkamine, kommunikatsioonistrateegia väljatöötamine ja intraneti kasutuselevõtt.

Siseaudiitorid teostavad riskide maandamistegevuste seiret, jälgides KIKi tegevuskava täitmist.

3. Ülevaade põhitegevuste kaupa 2012. aastal ja eesmärgid 2013. aastaks

3.1 Keskkonnakaitse valdkondlike programmide rakendamine 2012. aastal

2012.a olid taotlejad jätkuvalt väga aktiivsed taotluste esitamisel. Võrreldes varasemate aastatega on taotluste arv suurenenud. Sellele aitas kaasa andmesüsteemi KIKAS1 kasutamine. KIKAS1 kasutamise osas on toetuse taotlejate ja saajate tagasiside on olnud väga positiivne, kuid tehti ka arendusettepanekuid. Nende põhjal tehti 2012. aastal mitmeid täiendusi tarkvara kasutajasõbralikkuse suurendamiseks.

Keskkonnaprogrammi üksus panustas 2012. aastal jätkuvalt toetuse taotlejate ja toetuse saajate informeerimisele ja koolitamisele. Viidi läbi infopäevi nii KIKAS1 kasutuse tutvustamiseks kui ka keskkonnaprogrammi rahastamise protseduuride tutvustamiseks. Suuremad või väiksemad infopäevad toimusid pea kõikides maakondades. Koolitustel osales kokku ligi 700 taotlejat või toetuse saajat.

Vastavalt kohapealsete kontrollide juhendile viisid 2012.a üksuse töötajad läbi 2007—2011 rahastatud keskkonnaprogrammi projektide järelkontrollidele. Kokku kontrolliti üle 321 projekti, millele KIKi poolt eraldatud toetussumma on 16,9 MEUR. Kontrolliti 179 ehituslikku projekti (KIK toetussumma 13,9 MEUR) ja 142 mitteehituslikku projekti (KIK toetussumma 3 MEUR). Kontrollitud toetuse saajatest moodustasid suurema osa omavalitsused (127 tk), ülejäänud olid mittetulundusühingud või sihtasutused (55tk), riigiasutused (40 tk) ja äriühingud (37 tk). Rahastatud keskkonnavaldkondadest kontrolliti kõige rohkem veeprojekte (78 tk) ja keskkonnateadlikkuse projekte (75 tk). Kohapealsed kontrollid hõlmasid kõiki KIKi poolt rahastatud keskkonnavaldkondi. Erinevaid probleeme esines 8% kontrollitud projektidest.

Kontrollide tulemusena saab järeldada, et investeeringuid kasutatakse valdavalt sihipäraselt, kuid tuvastati ka mõningaid puudusi. Lisaks järelkontrollidele viisid üksuse töötajad läbi regulaarseid kohapealseid kontrollide projektide elluviimise käigus. Kokku teostati 484 investeeringu kasutamise kohapealset kontrolli.

Üksuse töö tõhustamiseks ja ühiste arusaamade kujundamiseks korraldati jätkuvalt regulaarseid üksuse koosolekuid konkreetsete juhtumite ja KIKi protseduuride tõlgendamise arutamiseks ning erinevaid keskkonnavaldkondade ja finantsalaseid koolitusi. Tutvumas käidi Ida-Virumaa ja Raplamaa kohalike projektide arendamisega.

KIK rahastas 2012. aastal keskkonnaprojekte üheteistkümmne keskkonnakaitse valdkondliku programmi ja valdkondade ülese maakondliku programmi kaudu, seejuures võttis KIK nõukogu rahastamise otsuseid vastu kahes voorus. Kokku laekus KIKile 1'933 nõuetele vastavat projekti rahastamise taotlust summas 110,2 MEUR. KIKi nõukogu eraldas koos kaas- ja sildfinantseerimisega raha 1'096 keskkonnakaitsele projektile kogusummas 46,3 MEUR. Valdkondlikult eraldati kõige rohkem raha veemajandusele: 21,4 MEUR. Maakondades elluviidavatele projektidele eraldati keskkonnaprogrammist 70% rahast, ülejäänud 30% suunati üleriiklike projektide rahastamiseks. Seoses sellega, et 2012.a teise voo rahastamise otsused tehti vahetult enne aasta lõppu, alustavad toetuse saajad projektide

elluviimist 2013.aastal. 2012.a projektide teostamine ja rahastamine jätkub suures osas 2013. ja 2014. aastal.

2012.aasta keskkonnaprogrammi rahastamise finantsolukord ilma kaasfinantseerimiseta on seisuga 31.12.2012 järgmine:

- eelarvesumma: 45,5 MEUR
- sõlmitud sihtfinantseerimise lepingute summa: 13,1 MEUR
- väljamaksete summa: 3,2 MEUR
- teostatud tööde rahaline maht: 4,9 MEUR.

2012.aastal jätkus 2011.aasta programmi projektide rahastamine, kuna 2011.aasta programmi raha on alates KIKi nõukogu rahastamise otsusest kasutatav 24 kuud.

2012.a lõpuks oli 2011. aasta programmi finantsseis ilma kaasfinantseerimiseta järgmine:

- eelarvesumma: 53,4 MEUR
- sõlmitud sihtfinantseerimise lepingute summa: 43,6 MEUR
- väljamaksete summa: 27,5 MEUR
- teostatud tööde summa: 31,4 MEUR

Lisaks menetleti 2012. aastal mitmeid KIKi nõukogult projektide elluviimiseks ajalise pikenduse saanud 2009. aasta ja 2010. aasta programmide projekte.

Ülevaade 2012. aasta keskkonnaprogrammist valdkondade kaupa koos välisabi projektide kaasfinantseerimisega seisuga 31.12.2012:

Jrk nr	Programm	Eelarve EUR	Sõlmitud lepinguid EUR	Finantseeritud EUR	Aruanded EUR
1	Veemajandus	21 407 351	5 972 981	1 066 914	2 773 386
2	Jäätmekäitlus	414 865	77 579	24 893	33 170
3	Looduskaitse	4 937 262	1 921 083	729 260	769 003
4	Metsandus	3 944 180	867 294	141 632	74 700
5	Keskkonnakorraldus	850 540	438 473	87 044	29 308
6	Maapõue	619 013	0	0	7 860
7	Merekeskkond	436 023	163 981	34 420	22 626
8	Atmosfääriõhu kaitse	6 643 160	1 364 627	0	124 716
9	Keskkonnateadlikkus	2 859 572	761 457	402 565	245 227
10	Maakondlik keskkonnateadlikkus	1 290 368	764 021	474 756	494 727
11	Kalandus	1 200 859	501 652	101 503	222 276
12	Maakondlik	878 282	248 737	140 935	167 867
13	Kaas- ja sildfinantseerimine	830 034	88 909	32 845	0
	KOKKU	46 311 508	13 170 794	3 236 768	4 964 866

3.2. Valdcondlik ülevaade 2011.a ja 2012.a keskkonnaprogrammi projektide olulisematest tulemustest ja elluviimisest 2012.aastal

3.2.1 Veemajandus

KIKi nõukogu otsustas 2012. aastal rahastada 133 projekti kogusummas 21,4 MEUR. Alamprogrammi jagunesid rahastatavad projektid järgmiselt:

- veekogude tervendamine 5 projekti;
- joogivee varustus 39 projekti;
- jääkreostus 13 projekti;
- mittetehnilised tööd 19 projekti;
- reoveekäitlus 54 projekti
- kaasfinantseerimine 3 projekti.

2012.aasta projektidest alustati 83 projekti elluviimisega ja lõpetati 7 projekti. 2011.a keskkonnaprogrammi 118 projektist oli 2012.a lõpuks lõpetatud 50 projekti.

3.2.1.1 Veekogude tervendamise alamprogrammi olulisemad tulemused:

- järvedest eemaldatud sette kogus oli 20 533 m³
- üle Eestimaa puhastati 33 km jõgesid

3.2.1.2 Joogiveevarustuse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- projektide tulemusel rajati/rekonstrueeriti joogiveetorustikke ca 42'500 m
- projektide lõppemise hetkel sai uuest/rekonstrueeritud taristust kasu vähemalt 8'200 inimest, 116 asutust/ettevõtet ja 85 kinnistut
- ehitati/renoveeriti 11 joogiveepumplat.

3.2.1.3 Jääkreostuse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- projektide tulemusena on likvideeritud ca 14'000 tonni ohtlikke jäätmeid ja reostunud pinnast
- korrastati territooriumi ca 52 tuhande m² ulatuses

3.2.1.4 Mittetehniliste tööde alamprogrammi olulisemad tulemused:

- soetati 10 ioonselektiivset nitraadiioonide sisalduse mõõteandurit nitraadiioonide sisalduse määramiseks põhjavees.

3.2.1.5 Reoveekäitluse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- projektide tulemusel rajati/rekonstrueeriti reoveetorustikku kokku ca 36'300 m
- ehitati/renoveeriti 28 reoveepumplat
- loodi uusi liitumise võimalusi ca 8'000 inimesele ja 22 asutusele.

3.2.2 Jäätmekäitlus

KIKi nõukogu otsustas 2012. aastal rahastada 12 projekti kogusummas 415 tuhat EUR. Alamprogrammi jagunesid projektid järgmiselt:

- ohtlike jäätmete käitlemine - 5 tk;
- tavajäätmete käitlemine - 2 tk;
- maastikupilti kahjustava kasutusest välja langenud ehitise lammutamine - 5 tk.

2012.a projektidest alustati 4 projekti elluviimisega ja ei ole lõpetatud ühtegi projekti. 2011.a rahastamise otsuse saanud 10 projektist oli 2012.a lõpuks lõpetatud 8 projekti.

3.2.2.1 Ohtlike jäätmete käitlemise alamprogrammi olulisemad tulemused olid:

- korraldati 4 ohtlike jäätmete kogumisringi, mis haaras viit omavalitsust
- ohtlike jäätmeid koguti ja käideldi kokku 52 tonni, elektroonikajäätmeid koguti ja käideldi 85,8 tonni.

3.2.2.2 Tavajäätmete käitlemise alamprogrammi olulisemad tulemused olid:

- Rajati jäätmejaamad Vihulasse, Lihulasse ja Otepääle
- Olemasolevate jäätmejaamade laiendamise töid teostati Helme, Valga ja Haljala jäätmejaamades.

3.2.3 Looduskaitse

KIKi nõukogu otsustas 2012. aastal rahastada 115 projekti kogusummas 4,9 MEUR. Alamprogrammiti jagunesid projektid järgmiselt:

- looduskaitse infrastruktuuri rajamine – 19 tk;
- looduskaitse arendamine (kavad, inventuurid) - 33 tk;
- looduskaitse elluviimine (kavade täitmine) - 62 tk;
- projekti kaasfinantseerimine - 1 tk.

2012.a projektidest alustati 49 projekti elluviimisega ja lõpetati 11 projekti. 2011.aastal rahastamise otsuse saanud 90 projektist oli 2012.a lõpuks lõpetatud 53 projekti.

3.2.3.1 Looduskaitse infrastruktuuri alamprogrammi olulisemad tulemused:

- ehitati linnuvaatlustorn Abruka saare Vesisadamas;
- teostati Piusa Ürgoru maastikukaitsealal asuva väikese matkaraja hooldust 3,5 km ulatuses, matkarajale paigutati 10 uut suunaviita ja kaks uut silda,
- Eesti Loodusmuuseumis tehti remonditöid, vahelaed viidi vastavusse kaasaegsete tuleohutusnormidega
- Rammu saare endine majakas renoveeriti vaateplatvormiks.

3.2.3.2 Looduskaitse arenduse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- soetati 3 rajakaamerat, mis on regulaarselt kasutuses Euroopa naaritsa jälgimiseks,
- soetati uuringute läbiviimiseks erinevaid seadmeid ja tehnikat nagu GPSd, erinevad lõksud jne.
- märgalade üleujutuse ulatuse, sageduse, kestvuse ja soolsuse mõõtmiseks soetati mõõteseadmeid (14 tk) veetaseme ja soolsuse automaatseks aastaringseks registreerimiseks
- viidi läbi 11 erinevat uuringut ja ekspertiisi

3.2.3.3 Looduskaitse elluviimise alamprogrammi olulisemad tulemused:

- paigaldati 12 infostendi
- hooldati ja korrastati ca 280 ha ulatuses parke ja kaitsealuseid objekte
- soetati 2 traktorit koos erineva lisatehnikaga
- korrastati mitmeid puhkekohti, rajati 1 parkla, soetati prügikaste ja istekohti, rajati murualasid, varjualuseid jne
- koostati trükis „Eesti parkide almanahh“ tiraažiga 1000 eksemplari

3.2.4 Metsandus

KIKi nõukogu otsustas rahastada 2012.aastal 39 projekti summas 3,9 MEUR. Alamprogrammide vahel jagunesid projektid järgmiselt:

- metsanduse projekte 29;
- jahinduse projekte 10.

2012.a projektidest alustati 26 projekti elluviimisega ja lõpetati 5 projekti. 2011.aastal rahastamise otsuse saanud 53 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 22 projekti.

3.2.4.1 Metsanduse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- toimus 9 metsandusalast konverentsi, osalejaid oli ca 1500
- rajati kasvuhoone metsataimede istutamiseks
- soetati laboriseadmeid
- viidi läbi 6 teadusuuringut
- viidi läbi 6 kampaaniat ja 8 ühistegevuse projekti
- koostati 11 trükist tiraažis ca 181 000 eksemplari

3.2.4.2 Jahinduse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- erinevatel koolitustel osales ca 300 jahimeest
- viidi läbi 11 teadusuuringut
- viidi läbi 2 teavitussüritust, milles sai osa vähemalt 3850 inimest
- koostati 6 trükist tiraažis 61 000 eksemplari
- rajati 1 õppeklass

3.2.5 Keskkonnakorraldus

KIKi nõukogu otsustas 2012.a rahastada 14 projekti kogusummas 850 tuhat EUR.

Aasta jooksul alustati 7 projekti elluviimisega ja lõpetati 1 projekt. 2011.aastal rahastamise otsuse saanud 23 projektist oli 2012.a lõpuks lõpetatud 6 projekti.

3.2.5.1 Keskkonnakorralduse programmi olulisemad tulemused:

- paigaldati 1 aspiratsiooniseade
- viidi läbi kolm uuringut
- soetati erinevaid seadmeid: soojussalvesti, 6 küttekollektorit, fluorestsentspektromeeter, elementanalüsaator jne.

3.2.6 Maapõu

KIKi nõukogu otsustas 2012. aastal rahastada 11 maapõuealase teabe projekti kogusummas 619 tuhat EUR.

2012.a jooksul alustati 2 projekti elluviimisega ja ei lõpetatud ühtegi projekti. 2011.aastal rahastamise otsuse saanud 22 projektist oli 2012. a lõpuks lõpetatud 8 projekti.

3.2.6.1 Maapõue programmi olulisemad tulemused:

- koostati infovoldikuid 3'000 tk, õppeplakateid 35 tk, anti välja raamatuid tiraažis 1'500 tk
- anti välja ajakirja tiraažis 1'000 tk ja valmis 1 õppefilm
- viidi läbi 2 uuringut ja 5 inventuuri
- toimus 4 konverentsi ja 1 koolitus
- paigaldati 15 infostendi ja 20 viita

3.2.7 Atmosfääriõhukaitse

KIKi nõukogu otsustas 2012.a rahastada 56 projekti kogusummas 6,6 MEUR. Alamprogrammide vahel jagunesid projektid järgmiselt:

- energeetika - 22 projekti;
- välisõhk - 33 projekti;
- kaasfinantseerimine - 1 projekti.

2012.a jooksul alustati 13 projekti elluviimisega ja ole ei lõpetatud ühtegi projekti. 2011.aastal rahastamise otsuse saanud 70 projektist oli 2012.a lõpuks lõpetatud 24 projekti.

3.2.7.1 Energeetika alamprogrammi olulisemad tulemused:

- taastuvkütuse kasutamisele viidi üle 7 katlamaja, mille tulemusena väheneb hinnanguliselt katlamajade poolt tekitatud välisõhu saastatus kokku 70% ja CO₂ heitkogus väheneb 1'200 t aastas.

3.2.7.2 Välisõhu alamprogrammi olulisemad tulemused:

- ehitati välja ruumid emissioonigaaside mõõtmiseks ja kasvuhooneefekti põhjustavate gaaside kogumiseks ning haloni mahutite hoiustamiseks. Hävitati 8'615 kg kasvuhooneefekti põhjustavaid gaase ja osoonikihti kahandavaid aineid.
- paigaldati 2 suitsugaaside pesurit
- soetati 39 ühikut erinevat mõõtmistehnikat
- viidi läbi 2 arendusprojekti ja 2 uuringut

3.2.8 Keskkonnateadlikkus

2012.a otsustas KIKi nõukogu rahastada 543 projekti summas 4,1 MEUR, sh maakondlik keskkonnateadlikkus 1,3 MEUR. Kokku alustati aasta jooksul 372 projekti elluviimisega ja lõpetati 183 projekti. 2011.aastal rahastamise otsuse saanud 604 projektist oli 2012.a lõpuks lõpetatud 435 projekti.

3.2.8.1 Programmi olulisemad tulemused:

- maakondlike projektide raames toimus erinevaid üritusi (koolitus, õppekäik, laager, konverents vm üritus) kokku 2'567. Nendest 701 oli suunatud täiskasvanutele (osalejaid vähemalt 20'100) ning 1'866 lastele/noortele (osavõtjaid vähemalt 29'300)
- maakondlike projektide raames anti välja 10 raamatut tiraažiga 9'200 tk, 9 voldikut tiraažiga 7'600 tk ning 59 õpimappi (kokku 10'000 eksemplari)
- üleriiklike projektide raames toimus täiskasvanutele ca 570 üritust, millest võttis kumulatiivselt osa üle 600 tuhande inimese; noortele ja lastele toimus üle 860 ürituse, millest võttis kumulatiivselt osa üle 480 tuhande lapse ja noore
- üleriiklike projektide raames koostati 127 erinevat trükist tiraažiga üle 146 tuhande eksemplari
- toimus 8 üleriigilist kampaaniat

3.2.9 Kalandus

KIKi nõukogu otsustas 2012.a rahastada 39 projekti summas 1,2 MEUR. 2012.aastal alustati 10 projekti elluviimisega, neist lõpetati 4 projekti. 2011.aastal rahastamise otsuse saanud 39 projektist oli 2012.a lõpuks lõpetatud 22 projekti.

3.2.9.1 Kalanduse programmi olulisemad tulemused:

- Emajõe ääres puhastati kalameeste tarbeks 7'000 m kallasrada, remonditi 2 juurdepääsu teed 675 m pikkuses, paigaldati 2 infotahvliit
- Peipsi järvel püüdvatele mutniku laevadele paigaldati 28 jälgimise seadet
- Korraldati 3 kalandusalase laagri töö, kus osales 137 inimest
- Korraldati kalanduse organisatsioonide 2 koostööseminari, kus osales 38 inimest
- Korraldati 4 Eesti meistrivõistluste etappi sportlikus kalapüügis, osalejaid oli ca 500 inimest
- Kuusalu ojas rajati 6 kudepadjandit forellile, kõrvaldati 4 koprapaisu ja 4 inimtekkelist tõket.
- rajati 5 uut kudeala ja suurendati elupaigalist mitmekesisust jõgedes ca 440m ulatuses ca 0,22 ha-l. Rekonstrueeriti ületatavaks üks pais, likvideeriti üks kõrge (h=1m) koprapais.
- Pühajõel puhastati 4,5 km pikkune lõik risust ja puudest, rajati 12 kudepesa forellile
- Peipsi- ja Lämmijärvest eemaldati keskkonnainspektorite ja kalurite koostöös kokku 835 nakkevõrku
- asustati ca 894'300 klaasangerjat (271 kg, ca 3'300 tk kg kohta)
- Keskkonnainspeksioon soetas 2 võrgumasinat.

3.2.10 Merekeskkond

KIKi nõukogu otsustas 2012.a rahastada 6 projekti summas 436 tuhat EUR. 2012.aastal alustati 4 projekti elluviimist. Projekte ei ole lõpetatud. 2011.a rahastamise otsuse saanud 14 projektist oli 2012.a lõpuks lõpetatud 1 projekt.

3.2.10.1 Merekeskkonna programmi olulisemad tulemused:

- on toimunud 5 rahvusvahelist seminari, millel osales 7 Eesti poolset eksperti
- on valminud 1 uuringuaruanne

3.2.11 Maakondlik

Maakondlikust programmist rahastati 2012.a projekte, mille maksumused jäävad allapoole keskkonnaministri määruse nr 13 § 9 kinnitatud piirmäärasid. Maakondlikud väikeprojektid toetavad erinevate keskkonna-valdkondade eesmärkide täitmist, nad on olulised maakondlike arengukavade ja nende elluviimise tegevuskavade täitmise seisukohalt.

Kokku otsustas KIKi nõukogu maakondlikust programmist 2012.a rahastada 135 projekti summas 878 tuhat EUR.

3.3. Keskkonnaprogrammi 2013. aasta eesmärgid ja rahastamine

Keskkonnaprogrammi üksus seab oma töös 2013.aastaks järgmised eesmärgid:

- kahe taotlusvooru läbi viimine, et tagada jätkuv keskkonnaprojektide rahastamine keskkonnaministri määruses nr 13 kirjeldatud eesmärkide täitmiseks.
- kvartaalse projektide rahastamise aruandluse paketi arendamine ja juurutamine, mille eesmärgiks on saada regulaarne ülevaade projektide rahastamisest ja tagada planeeritud väljamaksete summad.
- viie keskkonnavaldkonna (keskkonnateadlikkus, veemajandus, atmosfääriõhukaitse, keskkonnakorraldus, looduskaitse) analüüs. Eesmärgiks on välja töötada KIKi arendusüksuse eestvedamisel prioriteetid, mõõdikud ja indikaatorid projektide rahastamiseks ja tulemuslikkuse hindamiseks ning esitada omapoolsed ettepanekud KKMile rahastatavate tegevuste täpsustamiseks.
- rahastamise ja kontrolli protseduuride täiendamine. Täpsustatakse Finantseerimise korras ja selle lisas projektide rahastamise tingimusi, analüüsitakse hangete kontrolli ja tööjõukulude kontrolli protseduure ning täiendatakse kontrolli toiminguid. Rikkumiste ja tagasinõuete protseduuri välja töötamine.
- tarkvara KIKAS arendamine kasutajasõbralikumaks. Eesmärgiks on suurendada nii toetuse saajate kui ka KIKi oma töötajate KIKASe kasutamise rahulolu.
- tõsta taotlejate ja toetuse saajate teadlikkust ning haldussuutlikkust maakondades korraldatavate infopäevade abil.

Tulenevalt 01.01.2013 jõustunud keskkonnaministri määruse nr 13 „Keskkonnakaitse valdkonna projekti rahastamise taotluse kohta esitatavad nõuded, taotluste hindamise tingimused, kord ja kriteeriumid, otsuse tegemise, lepingu täitmise üle kontrolli teostamise ning aruandluse kord“ muudatustest, ei ole enam alates 2013 aastast maakondliku programmi ja keskkonnateadlikkuse maakondliku alamprogrammi väikeprojektide rahastamiseks. Olenemata projekti maksumusest esitatakse rahastamise taotlus valdkondlikusse programmi.

3.4.Ülevaade struktuuritoetuste vahendamisest 2012. aastal ja eesmärgid 2013. aastaks

3.4.1 Struktuuritoetuste rakendamine 2012. aastal

KIK täidab struktuuritoetuse (ST) rakendusüksuse (RÜ) rolli, olles meetmete rakendajaks elukeskkonna arendamise rakenduskava prioriteetses suunas 1 (veemajanduse ja jäätmekäitluse arendamine), prioriteetses suunas 2 (säästva keskkonnakasutuse infrastruktuuride ja tugistruktuuride arendamine) ja prioriteetses suunas 3 (energiamajanduse arendamine) ning inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetses suunas 1 (elukestev õpe). Rakendusasutuseks on enamiku meetmete puhul Keskkonnaministeerium, ühe meetme puhul ka Siseministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Kokku on KIKi rakendada 22 struktuuritoetuse meedet, millest kõik on 2012. a lõpu seisuga käivitunud.

2012. a jätkus KIKi arendamine eesmärgiga tagada struktuuritoetuse meetmete rakendamiseks vajalik haldussuutlikkus. Olulisemateks 2012. aastaga seotud märksõnadeks olid KIKi protseduuride uuendamine ja täpsustamine, tagamaks kiiremaid ja selgemaid menetlusi ning intensiivne projektide elluviimise järelevalve (kvartaalsed ülevaated, kvartaalne hankeplaanide ja väljamakseprognoside esitamine jne).

Jätakuvalt tegeldakse KIK siseste menetluste optimeerimisega ja võimalike toetustega seotud riskide maandamisega. Lisaks on Rahandusministeerium karmistanud nõudeid ST kontrollimehhanismidele.

Alljärgnevalt ülevaade 2012. a jooksul tehtud olulisematest uuendustest protseduurides:

- 2012.a I poolel täiendati paikvaatluste (kohapealsete kontrollide) protseduuri tulenevalt Rahandusministeeriumi uuenenud reeglitest (nt millises projekti elluviimise faasis ning kui tihti toetuse saajat kohapeal külastada). Samuti muudeti põhjalikumaks paikvaatlusel täidetavaid kontroll-lehti, et kõik projekti elluviimisega seotud aspektid oleksid kajastatud;
- 2012.a I poolel kinnitati uus rikkumiste ja tagasinõuete menetlemise protseduur, mis täpsustas menetlusosalisi ning nende vastutust.
- 2012.a I poolel täpsustati ka ettemakse taotlemise ja tõendamise seonduvaid toetuse saaja poolt esitatavaid dokumente ning täiendati kontroll-lehti. Samuti täiendati väljamaksetaotlustega seonduvaid kontroll-lehti, et kontroll toimiks süvendatumalt;
- Suurimaks ning enim aeganõudvaks arenduseks oli hangete kontrolliga seonduv – 2012.a septembris uuendati hangete kontrollimise protseduuri ning täiendati projektikoordinaatorite ja järelevalvespetsialistide poolt kasutatavaid hangete eelning järelkontrolli kontroll-lehtede küsimusi RMi poolt väljatöötatud väga põhjalike näidiskontroll-lehtede alusel. Toetuse saajate läbiviidavate või läbiviidud hangete kontroll oli juba varasemalt KIKis väga põhjalik, kuid nüüd on see veelgi laiahaardelisem.

Järgnevas tabelis on esitatud ülevaade rakenduskavades sätestatud eelarvete täitmisest prioriteetsete suundade lõikes 31.12.2012 seisuga. Tabel kirjeldab rakenduskavades kokku lepitud eelarvet ja selle täitmist projektide taotluse rahuldamise otsuste ja väljamaksete alusel:

Prioriteetne suund	Fond	Eelarve EUR	EL toetuse summa	Osa eelarvest	EL toetuse väljamaksed	Osa eelarvest
Veemajanduse ja jäätmekäitluse infrastruktuuri arendamine ning välisõhu kaitse	ÜF	626 334 156	532 280 407	85%	292 855 463	47%
Säästva keskkonnakasutuse infrastruktuuride ja tugisüsteemide arendamine	ERF	92 032 774	88 301 296	96%	59 018 854	64%
Energiamajanduse arendamine	ERF	8 850 693	8 850 692	100%	6 764 621	76%
Keskkonnahariduse arendamine	ESF	3 195 582	2 716 243	85%	293 777	9%

Allikas: SFCS (Struktuuritoetuste tarkvaralahendus), 13.02.2013

Prioriteetsed suunad jagunevad meetmeteks, meetmete lõikes on eelarve täitmine seisuga 31.12.2012 järgmine:

SFOS nr	Meetme nimi	Eelarve EUR	EL toetuse summa	Osa eelarvest	EL toetuse väljamaksed	Osa eelarvest
2.1.1	Veemajanduse infrastruktuuri arendamine	425 034 551	415 507 549	98%	231 379 428	54%
2.1.10	Vooluveekogude seisundi parandamine (avatud taotlemine)	9 586 747	8 381 770	87%	2 020 058	21%
2.1.11	Tökestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks	1 705 280	1 705 280	100%	610 596	36%
2.1.12	Säästva transpordi arendamine	18 934 000	0	0%	0	0%
2.1.2	Nõuetele mittevastavate tavajäätmeprügilate sulgemine	24 264 339	19 209 623	79%	14 786 622	61%
2.1.3	Põlevkivitööstuse nõuetele mittevastavate prügilate sulgemine ja korrastamine	54 324 901	35 276 800	65%	23 699 463	44%

2.1.4	Vooluveekogude seisundi parandamine (investeeringute kava)	7 881 467	4 871 346	62%	4 177 296	53%
2.1.5	Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe- ja tööstusaladel	19 173 495	19 173 319	100%	4 379 540	23%
2.1.6	Jäätmete kogumise, sortimise ja taaskasutusse suunamise arendamine	46 016 387	20 587 976	45%	8 876 602	19%
2.1.7	Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuste ladestusala laiendamine	3 195 582	1 595 099	50%	1 595 099	50%
2.1.8	Põlevkivienergeetika jäätmeoidlate sulgemine ja tuhaärrastussüsteemi uuendamine	13 021 824	2 776 063	21%	1 330 759	10%
2.1.9	Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse rajamine Kagu-Eestisse	3 195 582	3 195 582	100%	0	0%
2.2.1	Keskkonnajäreldalve arendamine	6 391 165	5 541 134	87%	2 599 747	41%
2.2.2	Keskkonna hädaolukordadeks valmisoleku parandamine	38 346 989	38 172 043	100%	38 098 687	99%
2.2.3	Looduse mitmekesisuse säilitamine (Avatud taotlemine)	5 112 932	4 718 849	92%	3 315 109	65%
2.2.4	Keskkonnaseire arendamine	1 661 703	1 658 199	100%	1 632 375	98%
2.2.5	Kaitsealade kaitsekorralduskavad ja liikide tegevuskavade koostamine looduse mitmekesisuse säilitamiseks	4 665 550	4 664 761	100%	2 347 455	50%
2.2.6	Looduse mitmekesisuse säilitamine (Investeeringute kava)	11 951 478	9 557 417	80%	4 681 436	39%

2.2.7	Keskkonnahariduse infrastruktuuri arendamine	22 369 077	22 364 938	100%	6 289 616	28%
2.2.8	Keskkonnaseire ja andmehõive arendamine (Programm)	1 533 879	1 533 880	100%	54 430	4%
2.3.4	Taastuvenergiaallikate laiendamiseks kasutatava energia tootmiseks	8 850 693	8 850 692	100%	6 764 621	76%
1.1.9	Keskkonnahariduse arendamine	3 195 582	2 716 243	85%	293 777	9%

3.4.2 Ülevaade 2012. a olulisematest tegevustest ja tulemustest meetmete kaupa

Alljärgnevalt on esitatud ülevaade 2012. a olulisematest tegevustest struktuuritoetuse meetmete lõikes. Põhjalikum ülevaade struktuuritoetuse meetmete rakendamise aastapõhistest tulemustest, sh 2012. a., antakse elukeskkonna arendamise rakenduskava seirearuandes, mis avalikustatakse iga-aastaselt (tavapäraselt juunikuus) pärast rakenduskava seirekomisjonis kinnitamist veebiaadressil <http://www.envir.ee/821668>.

Rakenduskava seirearuandes on üksikasjalikult kirjeldatud meetmete elluviimise tulemusi – on antud ülevaated toetuse andmise ja kasutamisega seotud tegevustest, projektidele eraldatud rahalistest vahenditest ja väljamaksetest, meetmete eesmärkide saavutamise hetkeseisust, järelevalve tulemustest, rikkumistest, vaietest, teavitamisest jm meetmete rakendamisega seotud asjaoludest.

Meede 2.1.1: Veemajanduse infrastruktuuri arendamine (ÜF, meetme maht 425'034'551 EUR)

Meetme avanemisest saadik on läbi viidud kolm taotlusvooru, mille tulemusena on rahuldatud 73 veemajanduse infrastruktuuriprojekti taotlust. IV taotlusvoor (eelarvelise maksumusega 30 MEUR) kuulutati välja 19.10.2012 tähtajaga 25.01.2013. Selle vooruga on antud võimalus taotleda toetust ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemide laiendamiseks kõikidel reoveekogumisaladel.

Meetmele planeeritud toetusest (425 MEUR) on kohustustega kaetud 98% ning väljamaksed on tehtud 54% (231 MEUR, sh 2012. a 127 MEUR). Aruandlusperioodil suurenes mitmete projektide kogumaksumus tingituna hangete kallinemisest.

Alates 2011. aastast on valdav üldine ehitushindade tõusutendents, mis viis majanduslanguse perioodil kehtinud madalate ehitushindade baasil rahastamise otsuse saanud projektide eelarvete kallinemiseni hangete käigus. 09.01.2012 kinnitas keskkonnaminister veemajanduse infrastruktuuri arendamise meetme eelarveks 425 MEUR varasema 409 MEUR asemel, mis oli tingitud vajadusest katta täiendavat toetuse nõudlust. Vastavalt Struktuuritoetuste seaduse (STS) § 18 sätestatule võib rakendusüksus toetuse summat suurendada projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul üks kord maksimaalselt 30 protsendi võrra toetuse esialgse summaga võrreldes, kui kallinemine on tekkinud avatud

hankemenetluse tulemusena. 31.12.2012 seisuga on projekti eelarvet suurendatud ja toetust täiendavalt juurde antud kallinemise tõttu 33 projektile, neist 26 projektile 2012.a.

Paljudel kallinenud hangetega toetuse saajatel on aga raskusi täiendava omafinantseeringu leidmisel. Lahenduseks on omafinantseeringu katmine laenu toel, mida saab taotleda mh ka KIKist (vt p.3.6). KIK tegi oktoobri lõpus 2012 RMle ettepaneku muuta kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS) § 34 lõikes 5¹ sätestatud piirangut KIKist laenuandmisel KOVide poolt veedirektiivide täitmiseks elluviidavate ning struktuurivahenditest rahastatavate veeprojektide omaosaluse katteks. Senise redaktsiooni kohaselt sai KIK laenu anda KOVile juhul kui KOVi netovõlakoormus ületab KOFS § 34 paragrahvi lõigetega 3 ja 4 kehtestatud ülemmäära, ainult KIKi omavahenditest, st keskkonnatasude seaduse alusel KIKile sihtotstarbeliselt keskkonnaprojektide finantseerimiseks eraldatavatest vahenditest. KIK tegi ettepaneku muuta seadust selliselt, et KIK võiks laenu anda KOVidele kirjeldatud juhtudel EIB vahenditest. KOFS uus redaktsioon jõustus 01.01.2013.

Kuna osadel toetuse saajatel puudub täiendav omafinantseerimisvõime ning ka võimalus laenu võtta, siis jääb sellisel juhul lahenduseks projekti eesmärkide vähendamine ja osa tööde väljaarvamine projekti koosseisust.

Lisaks objektiivsetele põhjustele – nagu hangete vaidlustamine, lepingust taganemine – on mõningatel juhtudel projektide elluviimisel viivituste põhjuseks olnud toetuse saajate osaline haldussuutmatuse (projektide juhtimise nõrk korraldus, liiga optimistlikud hangete ajakava ja väljamaksete prognoosid jms). Samas on aruandlusperioodil olukord märkimisväärselt paranenud tänu KIKi projektide järelevalvele (projektide kvartaalne ülevaatus, kiire reageerimine mahajäämuse korral) ning toetuse saajate suurenenud kogemustele projektide haldamisel.

Veemajandusprojektide rakendamine on vee-ettevõtjatele oluline väljakutse, kuna enamikul toetuse saajatel ei ole olnud piisavalt eelnevaid kogemusi ning inimressurssi mahukate investeeringuprojektide elluviimise korraldamiseks. Lisaks on Eesti projektijuhtimisturul ka piiratud pakkumine, kuid pädeva projektijuhi olemasolu on projekti käivitamisel ja elluviimisel olulise tähtsusega.

Meetmes rahastatud projektide tulemusena luuakse hinnanguliselt 60 tuhandele inimesele võimalus liituda ühisveevärgiga ja –kanalisatsiooniga.

Veemajanduse infrastruktuuriprojektid on jõudnud pikast käivitus- ja ettevalmistusperioodist reaalse ehitustegevuseni, mille tõttu on kuupõhised väljamaksed selles meetmes, võrreldes 2011. aastaga 50% suuremad. Enamik projekte on hangete kallinemisest tulenevad probleemid lahendanud (projekti mahu suurendamise või tööde kärpimisega) ning projektid on jõudnud kesk- või lõppfaasi. 2013.a on rakendumas uued, IV taotlusvoorus rahastatavad projektid, mille käivitamine peab olema kiirem ja probleemivabam kui eelmistes voorudes. Eesmärk on projektid ellu viia enne struktuurivahendite maksete lõpptähtaega 2015.a.

KIK hindab meetme rakendamist väga heaks – üle on saadud lepinguliselt seotud ehitusettevõtjate majandusraskustest ja projektide kallinemistest ning rakendamine kulgeb tõhusalt. Elukeskkonnaarengu rakenduskava (EARK) rahaliselt kõige mahukamas meetmes on välja makstud 54% meetmele planeeritud vahenditest.

Meede 2.1.2: Nõuetele mittevastavate tavajäätmeprügilate sulgemine (ÜF, maht 24'264'339 EUR)

Meetmemäärus allkirjastati märtsis 2008, kuid meedet sai rakendada hakata pärast riikliku jäätmekava kehtestamist Vabariigi Valitsuses 29.05.2008. Meetme algusest on läbiviidud kolm taotlusvooru (sh kolmas voor on avatud ja sinna saab taotlusi esitada jooksvalt).

I taotlusvoorus sai TRO summas 3,2 MEUR kolm projekti, mis on ka lõpetatud. II taotlusvoorus sai TRO summas 11,6 MEUR 6 projekti, millest on lõpetatud 5 projekti. III jooksev taotlusvoor kuulutati välja 2009. a lõpus (kestab tänaseni) ning TRO summas 4 MEUR on saanud 14 projekti, millest on lõpetatud 8 projekti.

Projektide rahastamise otsustega on kaetud 19,2 MEUR ehk 79% meetme mahust, väljamakseid ÜF toetusest on teostatud 14,8 MEUR, sh 2012.a 2 MEUR.

Aruandlusperioodi lõpu seisuga on III voorus esitanud taotluse veel kolm taotlejat, kes on riigi jäätmekava 2008—2013 lisas 4 nimetatud tavajäätmeprügila sulgemise eest vastutavad juriidilised isikud. Jäätmeseaduse § 131 kohaselt peavad kõik keskkonnanõuetele mittevastavad prügilad olema korrastatud hiljemalt 16. juuliks 2013.

Veel rahastamata taotluste kui ka käimasolevate projektide puhul võib probleemiks kujuneda prügila korrastustööde tähtaegne lõpetamine hiljemalt 16. juuliks 2013, mistõttu viimased toetuse saajad ja taotlejad peavad oma projektide elluviimisega kiirustama.

Menetluses olevate taotluste probleemide hulgast võib välja tuua prügilate sulgemiskavade puudumist ja maa omandit tõendavate dokumentide puudumist.

Projektides tekitab probleeme ka prügilate sulgemiskavades mõnede vajalike tegevuste puudumine. Vastavalt keskkonnaministri 13.03.2008 määrusele nr 9 „Meetme „Nõuetele mittevastavate tavajäätmeprügilate sulgemine“ tingimused“ on meetme raames abikõlblikud ainult prügila sulgemiskavas nimetatud tegevused. Kui aga vajalikku tööd sulgemiskavas ei leidu ning sulgemiskava hakatakse seetõttu täiendada ja Keskkonnaametiga kooskõlastama, siis võib see kaasa tuua muudatusi projekti elluviimise ajakavas.

Kokkuvõtvalt hindab KIK meetme progressi heaks, sest valdav osa prügilaid on korrastatud ning projektid lõpetatud. Keerukaks võib aga osutuda mõne käimasoleva projektiga suletava prügila korrastustööde tähtajaline lõpetamine.

Meede 2.1.3: Põlevkivitööstuse nõuetele mittevastavate prügilate sulgemine ja korrastamine (ÜF, meetme maht 54'324'901 EUR)

Vabariigi Valitsus kinnitas “Põlevkivitööstuse nõuetele mittevastavate prügilate korrastamise investeeringute kava aastateks 2008-2013” 2008. a novembris. Meetmes on 2009.a saanud TRO kaks projekti: „Kiviõli põlevkivitööstuse ohtlike jäätmete keskkonnanõuetele mittevastava prügila sulgemine“ ning „Kohtla-Järve põlevkivitööstuse ohtlike jäätmete keskkonnanõuetele mittevastava prügila sulgemine“, mille toetuse saajaks on Keskkonnaministeerium.

Meetme mahust on projektidega kaetud 65% ning väljamakseid on teostatud 23,7 MEUR eest (44% ÜF toetusest), sh 2012.a. 8,5 MEUR.

Kohtla-Järve poolkoksi prügila projekti elluviimisele avaldas tõsist majanduslikku mõju vedelkütuse erimärgistamise seaduse muutmise seadus, mille järgi ei tohi alates 01.01.2012 kasutada sulgemistöodel erimärgistusega kütust. Seetõttu esitasid töövõtjad taotluse kompenseerida soodsama erimärgistusega kütuse kasutamise õiguse lõppemisest tekkiv kahju. Seoses 01.01.2012 rakendunud aktsiisimaksuga erimärgistusega kütusele taotleti ehituslepingu muutmist RHS §69 alusel ja 13.11.2012 sõlmiti lepingu lisa, millega suurendati lepingu maksumust 1,2 MEUR võrra. Lepingu täitmisaega ei muudetud.

2012. aasta alguses paljandusid Kohtla-Järve poolkoksiprügila sulgemistöodel jäätmemassiivi teisaldamisel kõrge temperatuuriga alad ja järgnevalt ka need alad, kus toimus lahtise leegiga väga kõrge temperatuuriga põlemine. Tööd on ca 2 ha suurusel alal peatatud. Pärast seda, kui märtsis 2013.a selguvad põlenguala uuringute tulemused, peab muutma investeeringute kava ning lisama sellesse uue projektina põlengu kustutamiseks vajalikud tegevused. Projekti ajakava täitmine on aga kriitiline – 16.07.2013 lõpeb taotluse rahuldamise otsuse kohaselt projekti abikõlblikkuse periood, mis on ühtlasi ka tähtaeg nõuetele mittevastavate tööstusjäätmete prügilate sulgemiseks.

Kohtla-Järve prügilalt kogutava nõrg- ja sadevee käitlemise tehnilise lahenduse muudatuse tõttu on reoveepuhasti rekonstrueerimiseks vajalik algatada täiendav projekt meetme koosseisus hinnangulise maksumusega 5,8 MEUR, mis omakorda eeldab meetmemääruse ja investeeringute kava muutmist.

Projekti „Kiviõli põlevkivitööstuse ohtlike jäätmete keskkonnanõuetele mittevastava prügila sulgemine“ puhul taotleti sarnaselt Kohtla-Järve poolkoksi prügila projektile lisaraha 01.01.2012 rakendunud aktsiisimaksuga erimärgistusega kütusele.

KIK hindab meetmeprogessi heaks, sest Kiviõli projekt kulgeb plaanipäraselt ning Kohtla-Järve projekti tegevused on aruandlusperioodil olnud graafikus. Probleeme on aga tekitanud põleng Kohtla-Järve prügilas, mis mõjutab tulevikus selle suurprojekti elluviimist ning plaanipärast lõpetamist.

Meede 2.1.4: Vooluveekogude seisundi parandamine (ÜF, meetme maht 7'881'467 EUR)

2009.a septembris Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud investeeringute kava alusel sai 21.12.2009 TRO Keskkonnateabe Keskuse projekt „Vooluveekogude seisundi parandamine“, mille raames on planeeritud tööd 10 jõel, mida teostatakse 3 ehituslepinguga. Projekti ÜF toetuse maht on 4,9 MEUR (62% meetme mahust), väljamakseid on teostatud 4,2 MEUR (ehk 53% meetme mahust), sh 2012.a 866 tuhat EUR.

2012.a olid kõik projekti elluviimise lepingud sõlmitud ja töös. Projekti tegevused on, tulenevalt headest ilmastikuoludest, sujunud plaanitust jõudsamalt, seetõttu on olnud võimalik osa lepingutest lõpetada ettenähtust varem.

Võrreldes eelnevate aastatega on 2012.a jooksul olnud meetme progress edukam, kuna kõikide lepingute tegevused on toimunud ilma oluliste takistusteta. 12.04.2012 muudeti TROd ning tegevustest arvati välja Suntri paisuga seonduvad tööd, kuna selgus, et selleks puudus vajadus. Rahaliselt vähenes projekti eelarve 115 tuhande EUR võrra. Makseid on 2012.a teostatud 51% võrra rohkem kui TROs kinnitatud rahastuskavas oli planeeritud.

KIKi hinnang meetme progressile on hea, projektis planeeritud tegevused on suures osas tehtud, kolmest lepingust on kaks lõpetatud, kolmanda lepingu tähtaeg on 2013.a alguses.

Meede 2.1.5: Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe- ja tööstusaladel (ÜF, meetme maht 19'173'495 EUR)

Vabariigi Valitsuses 2009. a kinnitatud investeeringute kava ja selle 2010. a kinnitatud lisa alusel on meetmes kaks projekti – „Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe ja tööstusaladel“ ja „Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe ja tööstusaladel II etapp“.

Projektis „Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe ja tööstusaladel“ on kavandatud 10 hanke läbiviimine kümnel objektil jääkreostuse likvideerimiseks. Objektid jaotati 5 hankesse, mille tulemusel on sõlmitud kõik kavandatud projekteerimis-ehituslepingud ning nendele lisaks 5 omanikujärelevalve lepingut. Sõlmitud lepingutest on 2012.a lõpuks teostatud kolm, elluviimisel on kaks ehituslepingut, mis hõlmavad objektidest Tallinn-Väike ja Tapa ning Kopli kaubajaama.

Projekti „Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe ja tööstusaladel II etapp“ raames toimub nelja objekti jääkreostusest likvideerimine, selleks kavandati 2 ehitushanget ning 2 omanikujärelevalve hanget. Sõlmitud on üks projekteerimis-ehitusleping ning omanikujärelevalve leping objektide Põltsamaa ja Viruvere ABT-de territooriumil jääkreostuse likvideerimiseks, teine projekteerimis-ehitushange vaidlustati juulis 2012 ning aasta lõpuks lõplikku otsust ei ole langetatud.

Meetmes on kohustustega kaetud 100% meetmemahust, väljamakseid on tehtud 4,4 MEUR (sh 2012. a 1,6 MEUR), mis on 23% meetme mahust. Esimese etapi projekti rakendamise käigus on sõlmitud lepingud planeeritavast väiksemas mahus, mistõttu sellest projektist vabastati vahendeid 6,6 MEUR ulatuse veebruaris 2013.

Meetme kiiret elluviimist on takistanud ebaõnnestunud hankemenetlused, mille üheks põhjuseks on KIKi hinnangul ka toetuse saaja suutlikkus hangete läbiviimisel. Projekti elluviimise üle teostab KIK teravdatud järelevalvet, toetuse saajaga kohtutakse projekti hetkeseisu analüüsiks iga kuu.

I etapi projekti ettevalmistus viibis, seetõttu on projekti algne ajakava nihkunud ning projekti lepingutega alustati 2012. Toetuse saaja juures vahetus ettevalmistamise etapis projektijuht kahel korral. II etapi projekti taotluse viibimise tõttu nihkusid edasi hangete ettevalmistus ning hangete läbiviimise etapis on lisandunud vaidlustus ühe hanke üle (alates juuli 2012), sellest tulenevalt on edasi lükkunud ka väljamaksed.

KIK hindab meetme progressi 2012.aastal märgatavaks.

Meede 2.1.6: Jäätmete kogumise, sortimise ja taaskasutusse suunamise arendamine (ÜF, meetme maht 46'016'387 EUR)

I taotlusvoor toimus 2009.a, rahastati 3 projekti summas 3,8 MEUR. II taotlusvoor toimus 2010.a., rahastati 7 projekti summas 5,9 MEUR. III taotlusvoor toimus 2010.a., rahastati 7 projekti summas 5,1 MEUR. IV taotlusvoor toimus 2011.a, rahastati 18 projekti kogumahuks 13,8 MEUR.

V taotlusvoor toimus 2012.a sügisel, tähtaegselt laekus 33 taotlust kogumahuga 36,2 MEUR (ÜF toetuse osa 16,2 MEUR). KIK otsustas rahuldada 16 taotlust toetuse kogusummas 9,7 MEUR.

Projektidega on kaetud 45% meetmemahust, väljamakseid on teostatud 8,9 MEUR (sh 2012.a 4,4 MEUR), mis on 19% meetme mahust.

Nõudlus toetuse järele on aja jooksul kasvanud ja tõusis hüppeliselt pärast meetmest toetatavate tegevuste ringi laiendamist. Meetme raames on võimalik toetust taotleda paljudeks erinevateks jäätmekäitlustegevusteks, toetust on olnud võimalik taotleda nii väga väikestel ettevõtetel, suurtel tööstusettevõtetel kui ka kohalike omavalitsusüksuste moodustatud juriidilistel isikutel. Taotluste materjalide kvaliteet on ebaühtlane. Läbivaks probleemiks on projekti elluviimiseks vajalike jäätmekoguste ja projekti tulemusena tekkivate jäätmesaaduste osas nõudluse tõendamine. Sageli ei ole ettevõtetel taotluse esitamise hetkel projekti elluviimiseks vajalikku omafinantseeringut. Mitmete taotlejate majanduslik jätkusuutlikkus on tõendamata.

Kuna meetme raames antav toetus on riigiabi, mille andmisel tuleb järgida üldises grupierandi määruses sätestatud, siis paljude projektide menetlemisel on tõusetunud küsimus, kas toetust taotletakse alginvesteeringuteks. Näiteks tuleb erinevate projektide puhul hinnata, kas tootmisprotsessi lisatava seadmega muudetakse põhjalikult olemasolevat tootmisprotsessi või kui palju peaks tootmismahud suurenema, et tegemist oleks olemasoleva käitise laiendamisega.

Antud meede esitab kõrgeid nõudeid taotlejale nii majandusliku jätkusuutlikkuse kui projektide toetatavate tegevuste osas, mis peavad olema kooskõlas jäätmekäitlussektorit reguleerivate õigusaktidega nagu näiteks riigi jäätmekavaga 2008—2013. Kuna avatud taotlusvoorus saavad osaleda kõik Eestis registreeritud äriühingud, siis on mõnel taotlejal osutunud keeruliseks tõendada nii taotleja kui ka taotluse vastavust meetmemääruse nõuetele.

Suuremahuliste projektide puhul planeerivad toetuse saajad projekti elluviimist ajaliselt liiga optimistlikult. Liiga vähe aega planeeritakse hangete ettevalmistamiseks, kooskõlastamiseks ja läbiviimiseks, või seadmete tarnimiseks. Eraettevõtjatest toetuse saajad ei oska arvestada riigihangete seaduse § 3 sätestatud nõuetega, et tagada rahaliste vahendite säästlikku kasutamist.

Aruandeaastal on KIK teinud mitmele tegevustega õigeaegselt mittealustanud toetuse saajale taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse.

Planeeritud mahus väljamakse prognoosi täita ei õnnestunud, kuid KIK hindab meetme progressi rahuldavaks. Aasta jooksul lõpetati 6 projekti, sh Lääne-Viru jäätmekäitluskeskuse rajamine ja Väätsa prügila ümberlaadimisjaama rajamine.

Meede 2.1.7: Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuste ladestusala laiendamine (ÜF, meetme maht 3'195'582 EUR)

2009. a toimunud taotlusvooru laekus üks taotlus "Väätsa jäätmekäitluskeskuse ladestusala laiendamine", mille kohta tehti taotluse rahuldamise otsus 2010.a novembris summas 1,6 MEUR. Projekt katab 50% meetmele planeeritud ÜF toetusest. Väljamaksete teostamisega alustati 2011. a, 31.12.2012 seisuga on välja makstud 1,5 MEUR ehk 99% kogueelarvest - meetme ainus projekt on lõpetatud.

Projekti tulemusena ehitati prügila laiendamise käigus 0,9 ha jäätmete lõppladestusala ja rekonstrueeriti olemasolev reoveepuhasti.

KIK hindab meetme progressi väga heaks, sest meetme ainus projekt lõpetati plaanitud ajal.

Meede 2.1.8: Põlevkivienergeetika jäätmeheidlate sulgemine ja tuhaärastussüsteemi uuendamine (ÜF, meetme maht 13'021'824 EUR)

Meetme määrus kinnitati septembris 2009. Investeeringute kava aastateks 2010–2013, mis sisaldas Ahtme tuhavälja projekti, kinnitati Vabariigi Valitsuses 09.09.2010.

AS Kohtla-Järve Soojus esitas 2010.a lõpus Ahtme tuhavälja taotluse, mille KIK rahuldab 2011.a jaanuaris summas 2,8 MEUR. Projekti ehitustööd algasid 2012.aastal, mille jooksul teostati toetuse väljamakseid 1,3 MEUR ulatuses. Projekti elluviimine on kulgenud plaanipäraselt.

Vabariigi Valitsuse 30.08.2012 korraldusega nr 375 muudeti meetme investeeringute kava aastateks 2010–2013, misjärel oli Viru Keemia Grupp ASi ning Horizon Tselluloosi ja Paberi ASi võimalik toetust taotleda oma valduses oleva põlevkivienergeetika jäätmeheidlate korrastamiseks. KIKile esitati kaks taotlust, millega kokku taotleti toetust 361 tuhat EUR.

KIK hindab meetme progressi heaks, sest käimasolev Ahtme tuhavälja projekt kulgeb plaanipäraselt. 2013.a võib väljakutseks osutuda nõue, et jäätmeheidlad peavad olema korrastatud 16. juuliks 2013.a.

Meede 2.1.9: Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse rajamine Kagu-Eestisse (ÜF, meetme maht 3'195'582 EUR)

Taotlusvoor toimus 2010.a, kuhu esitati kaks taotlust, millest rahuldati Polli Prügila OÜ taotlus. Taotluse mitterahuldamise otsuse saanud taotleja Ragn-Sells AS esitas KIKile vaided taotluse mitterahuldamise otsuse tühistamiseks ning Polli Prügila OÜ TRO kehtetuks tunnistamiseks. Polli Prügila OÜ esitas KIKile vaide TRO sätte peale, mille kohaselt KIK seadis toetuse maksmise sõltuvusse tingimusest, et Euroopa Komisjon annab vastava „õiguskindluse taotluse“ alusel kinnituse toetuse andmise vastavuse kohta riigiabi reeglitele. 02.02.2012. a. võttis Polli Prügila OÜ vaide tagasi. KIK jättis rahuldamata Ragn-Sells AS vaided, mille peale esitas Ragn-Sells AS halduskohtusse kaebuse, mis on menetlemisel. Augustis 2011 esitas Ragn-Sells AS ka Euroopa Komisjonile kaebuse riigiabi andmise reeglite rikkumise kohta, mille peale esitas Euroopa Komisjon Eestile järelepärimise. Jaanuaris 2012.a peatus sisuliselt Ragn-Sells AS kaebuste arutamine kuni Euroopa Komisjoni arvamuse saamiseni. Seni ei ole Euroopa Komisjon otsust teinud. 12.12.2012. a. otsustas kohus kohtumenetluse peatada ka ametlikult nimetatud EK otsuse tegemiseni. 31.12.2012. a. seisuga on OÜ Polli Prügila vaidlustanud menetluse peatamise ringkonnakohtus.

Meede 2.1.10: Vooluveekogude seisundi parandamine, avatud taotlemine (ÜF, meetme maht 9'586'747 EUR)

I taotlusvoor toimus 2010.a, voo eelarve suuruseks oli 3,2 MEUR. TRO sai 3 projekti, mille toetuse kogumaht on 2,1 MEUR. II taotlusvoor toimus 2011.a, TRO sai 6 projekti, mille

toetuse kogumaht on 3,8 MEUR. III taotlusvoor toimus 2012.a, TRO sai 10 projekti, mille toetuse kogumaht on 2,5 MEUR. IV taotlusvoor kuulutati välja 29.11.2012 tähtajaga 28.01.2013, kuhu esitati 16 taotlust kokku toetuse summale 3,2 MEUR.

Meetme mahust on otsustega kaetud 8,4 MEUR ehk 87%, väljamakseid on tehtud 2,3 MEUR, sh 2012.a 1,9 MEUR.

Aruandeaastal toimunud III taotlusvooru esitati 16 taotlust, millest TRO sai 10 projekti toetussummaga 2,5 MEUR. Taotlusi ei saanud rahuldada, kui puudus nõuetekohane keskkonnamõju hindamise aruanne või oli puudusi taotluses esitatud kalapääsude ja koelmute lahendusvariantide osas. Projektide tegevused on aja jooksul läinud rohkem sisulisemaks - rohkem on hakatud kalapääsude rajamisel kaaluma looduslähedasi möödaviik-kalapääse, mida ihtüoloogid hindavad parimaks lahenduseks.

Projektide käivitamisel on üheks oluliseks probleemiks varasem riigihangete läbiviimise kogemuse puudumine ja omafinantseeringu jaoks vahendite olemasolu tõendamine. KOVide puhul on probleemiks üldine haldussuutmatkus.

KIK hindab meetme progressi heaks. Kuigi projektide käivitamine ei ole sujunud nii kiiresti kui oleks eeldanud, on meetme ellurakendamine 2012. aastal kiirenenud tänu eelnevatest voorudest saadud kogemuse rakendamisega. 2013. aastal jõuavad nii I, II kui ka enamuse III vooru projektid ehitusfaasi.

Meede 2.1.11: Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks (ÜF, meetme maht 1'705'280 EUR)

5.10.2010.a kehtestas keskkonnaminister meetme "Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks" rakendamiseks programmi. Programmi elluviijaks on Keskkonnateabe Keskus. Eesmärgiks on teostada riigile kuuluvatel maaüksustel asuvate tõkestusrajatiste tehnilise seisukorra ülevaatus, programmi tegevused viiakse ellu kahe lepingu raames. Meetme mahust on programmiga kaetud 100%, väljamakseid on 2012. lõpuks tehtud 610 tuhat EUR ehk 36 % meetme eelarvest, sh 572 tuhat EUR 2012.a.

Programmi hangete ettevalmistus oli ajamahukam planeeritust, mistõttu viibis lepingutesse jõudmine. 2012.a teostati mõlema lepingu tegevusi plaanipäraselt ning meetme progress toimub ajakava kohaselt. Lepingud lõppevad 2013.a I poolaasta lõpuks. KIK hindab meetme progressi heaks.

Meede 2.1.12: Säästva transpordi arendamine (ÜF, meetme maht 18'934'000 EUR)

Meetme „Säästva transpordi arendamine“ määrus jõustus 28.09.2012. I taotlusvooru tähtaeg oli 7.01.2013.

Toetust võib taotleda avalikuks kasutamiseks määratud raudteeinfrastruktuuri omav ettevõtja, säästva ühistranspordi infrastruktuuri omav ettevõtja või Tallinna linn. Esimeses taotlusvoorus toetatakse projekte, mis on suunatud trammiinfrastruktuuri arendamisele.

07.01.2013 esitati taotlus Tallinna Linnatranspordi AS poolt, millega taotletakse toetust 18,9 MEUR. KIK otsustas 2013.a märtsis taotluse rahuldada.

Meede 2.2.1: Keskkonnajärelevalve arendamine (ERF, meetme maht 6'391'165 EUR)

Vabariigi Valitsus kinnitas investeeringute kava 2009.a, mille raames võeti vastu Keskkonnainspektsiooni kolme projekti TROd summas kokku 3,6 MEUR. Vabariigi Valitsus kinnitas 08.12.2011 investeeringu kava muudatuse, millega suurendati olemasolevate projektide eelarveid ning lisati kolm uut projekti. 2012.a võeti vastu kolme keskkonnajärelevalve arendamisega seotud projekti TROd summas kokku 1,8 MEUR.

Meetme ERF eelarvest on projektidega kaetud 5,6 MEUR ehk 87%, väljamakseid on teostatud 2,6 MEUR, sh 2012.a. 535 tuhat EUR.

Taotluste kvaliteet oli hea ja seetõttu oli võimalik taotlusi hinnata efektiivselt ja kiirelt.

Uute projektide käivitamine on olnud algfaasis loodetust tagasihoidlikum. Mitmed Keskkonnainspektsiooni poolt 2012.a läbiviidud hanked ebaõnnestusid esialgselt kas kõrgete pakkumuste või vormiliste puuduste tõttu, kuid enamus hankeid on siiski 2012.a lõpuks edukalt korraldatud.

KIK hindab meetme progressi heaks, sest suudeti läbi viia mitu olulist hanget, mis on eelduseks 2013.a väljamaksete planeeritud taseme saavutamiseks.

Meede 2.2.2: Keskkonna hädaolukordadeks valmisoleku parandamine (ERF, meetme maht 38'346'989 EUR)

Meetme rakendusasutuseks on Siseministerium. Vabariigi Valitsus kinnitas investeeringute kava 29.08.2008.

Meetme eelarve on 38,3 MEUR, millest 10 MEUR ehk 26% on ette nähtud Päästeameti keskkonna hädaolukordadeks valmisoleku tagamiseks. Viis projekti on ellu viidud ja lõpetatud. Ülejäänud 28,3 MEUR suunati Politsei- ja Piirivalveameti suurprojektile "Multifunktsionaalne reostustõrje laeva soetamine" (mille TRO võeti vastu märtsis 2010.a), millega täiustatakse Eesti võimekust merereostuse tõrjes, tulenevalt siseriiklikest vajadustest ning HELCOMi konventsiooni soovitustest. Laev võeti vastu 2012. aasta augustis ning kõik projekti sisulised tegevused lõpetati 2012. aasta detsembris. Kõik väljamaksed toimusid 2012. aasta jooksul, lõpparuande kinnitamine toimub 2013.aastal.

Meetme investeeringute kava põhinimekirja projektidele on kõik väljamaksed teostatud summas 38 MEUR ehk 99% meetme eelarvest, sh 15,2 MEUR 2012.a.

Päästeameti projektide kasutamata rahalise jäägi arvelt alustati 2012.a lisanimekirja projekti „Keskkonnavalaste õnnetuste lokaliseerimise ja likvideerimise varustuse ning vahendite soetamine“ elluviimisega, vastavalt Vabariigi Valitsuse poolt 22.12.2011 muudetud investeeringute kavale. Lisanimekirja projekti on võimalik ERFst rahastada üksnes osaliselt, vabade vahendite ulatuses, summas 368 tuhat EUR. Eraldatud summat on võimalik suurendada 2013.aastal, pärast teiste projektide lõppemist, et kasutada ära kõik vabanevad vahendid.

Lõpetatud projektide tulemusena on suurenenud suurte metsatulekahjude samaaegne kustutusvõime ning rannikureostuse likvideerimise võimekus, loodud on efektiivsem võimekus maismaal naftareostuse lokaliseerimiseks ja korjeks, samuti on lühenenud päästetöödega alustamise aeg. Reostustõrje laeva soetamisega suurenes reostustõrje võimekus 0,6 km²/12h võrra.

Suurimaks probleemiks projektide elluviimisel on olnud väga spetsiifiliste seadmete hangete korraldus. Pakkujate ring on osutunud nii väikseks, et esines olukordi, kus ei laekunud ühtegi pakkumist. Osa hangete maksumusi kallines oluliselt pakkumiste käigus, kuid täiendava toetuse vajadus õnnestus katta teiste hangete maksumuste odavnemise arvelt.

KIK hindab meetme progressi väga heaks. Kõik põhinimekirja projektid on lõpetatud või lõpetamisel ning toimub lisanimekirja projekti arendus. Projekti tegevustest on üks tegevus lõpetatud 2012.aastal ning teine tegevus, milleks on rahaline kate olemas, viiakse ellu 2013 aasta jooksul.

Meede 2.2.3: Looduse mitmekesisuse säilitamine, avatud taotlemine (ERF, meetme maht 5'112'932 EUR)

Meetmes on korraldatud kaks taotlusvooru: 2009.aastal korraldatud I voorus esitati 54 taotlust ja 2010.aastal korraldatud II voorus esitati 65 taotlust. I voorus rahastati 29 taotlust ning II voorus rahastati 23 taotlust.

Projektidega on kaetud 4,7 MEUR ehk 92% meetme kogumahust, toetuse väljamakseid on teostatud 3,3 MEUR, sh 1,3 MEUR 2012.a. 2012.aasta lõpuks on edukalt lõpetatud 30 projekti. Meetmes kasutamata vabad vahendid jaotatakse vastavalt keskkonnaministri käskkirjale nr 1068 (14.07.2011) meetme tingimuste § 5 punktides 1-3 nimetatud tegevuste eelarvele. 2012.a võeti vastu täiendavalt 6 projekti TROd.

Projektide elluviimise käigus on probleemseks osutunud toetuse saajate varasema kogemuse puudumine EL projektide elluviimisel, nii üldisel korraldamise kui eriti riigihangete läbiviimise osas.

Projekte viidi 2012.a aktiivselt ellu, eesmärgipäraselt lõpetati neist 14, mille tulemusena on loodud soodsad tingimused elupaikade säilitamiseks ja nende seisundi taastamiseks. Meetmele eripärane on asjaolu, et 2011.a katkestati 4 projekti ja 2012.a 1 projekt. Selle põhjuseks on olnud omafinantseeringu puudumine ning vajadus korraldada hanked Riigihangete seaduse kohaselt.

KIK hindab meetme progressi kokkuvõtvalt heaks. Projektid kulgevad edukalt ning 30 projekti on edukalt lõppenud.

Meede 2.2.4: Keskkonnaseire arendamine (ERF, meetme maht 1'661'703 EUR)

Vabariigi Valitsus kinnitas investeeringute kava 2009.a, milles sisaldus EMHI projekt „Hüdromeetrilise, meteoroloogilise ja rannikumere seirevõrgu moderniseerimine

keskkonnaseire võimekuse tõhustamiseks“. KIK võttis vastu 2010.a TRO, mis katab 100% meetme eelarvest. Väljamakseid on tehtud 1,6 MEUR eest ehk 98% meetme eelarvest.

Projekti raames on soetatud 5 lumekõrgusmõõturit, 11 pilvekõrgusmõõturit, 18 sademetemõõturit, 3 UV kiirguse mõõturit, 3 päikesepaiste kestvuse mõõturit, 1 kaugmõõtur, 1 elektrooniline portatiivne vooluhulgamõõtur, 1 vee värvuse spektromeeter, 1 veetemperatuuri elektrontermomeeter, 4 veetaseme dievrit, tarkvara 22-le MILOS 520 tüüpi meteoroloogiajaamale, GPRS side 33 hüdromeetriaamale. Moderniseeritud 33 meteoroloogiajaama, 29 hüdromeetriaama, 18 rannikumerejaama.

KIK hindab meetme progressi väga heaks, sest 2012.a lõpuseisuga on kõik projekti eesmärgid täidetud.

Meede 2.2.5: Kaitsealade kaitsekorralduskavade ja liikide tegevuskavade koostamine looduse mitmekesisuse säilitamiseks (ERF, meetme maht 4'665'550 eurot)

Programm allkirjastati keskkonnaministri poolt 29.09.2009 ja selle elluviijaks on Keskkonnaamet (KKA) eelarvega 4,7 MEUR. Algselt oli programmi elluviimise tulemusena planeeritud 600 kaitstava ala kaitsekorralduskava valmimine ning 44 liigi tegevuskava tegemine. Kuna vajadus koostada liikide tegevuskavu oli arvuliselt rohkem kui programmi indikaatorites sätestatud, siis Keskkonnaministerium ajakohastas programmdokumenti.

Väljamakseid on teostatud 2,3 MEUR ehk 50% eelarvest, sh 2012.a 1,6 MEUR. KKM planeerib programmi eelarvet 2013.a vähendada.

Programmi raames sõlmitavad lepingud on kavandamisel, hanked on osaliselt käivitatud. Seni on kokku läbi viidud 180 hanget 461 osaga ja sõlmitud on 321 lepingut. Osa hankeid on ebaõnnestunud, kuna nende korraldamine ei olnud kooskõlas riigihankeseaduse nõuetega. 2012.aastal tuvastas Keskkonnaministerium teostatud järelvalve käigus kahe hanke korraldamisel toimunud rikkumised, mille põhjal KIK vormistas toetuse osalise tagasinõude. 2012. a viidi läbi 2 paikvaatlust, mille tulemusena selgus, et programmi elluviimisel esineb probleeme teavitatusnõude täitmisega.

KIKi, KKA ja KKM-i koostöös on korraldatud regulaarseid nõupidamisi, et saada ülevaade programmi elluviimise seisust ning lahendada esilekerkinud küsimusi. KIK hindab programmi rakendumist rahuldavaks, sest programmi elluviimisega seotud probleemide lahendused on selged.

Meede 2.2.6: Looduse mitmekesisuse säilitamine, investeeringute kava (ERF, meetme maht 11'951'478 EUR)

Vabariigi Valitsuse kinnitas 25.03.2010 Keskkonnaameti (KKA) ja Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) projektide I investeeringute kava kokku 28 projektiga kogusummas 3,4 MEUR. KIK võttis vastu 27 projekti TROd toetuse kogusummaga 3,3 MEUR. Üks KKA projekt sai täiendavalt toetust 2011.a seoses projekti täiendavate tegevuste rahastamisega.

Vabariigi Valitsus kinnitas 10.03.2011 II investeeringute kava ja 06.10.2011 kava muudatuse seoses eelarveliste maksumuste kallinemisega hinnapakumiste võtmisel. KIK võttis vastu 22 projekti TROd toetuse kogumaksumusega 5,5 MEUR, kuid ühe projekti elluviimisest toetuse

saaja RMK loobus projekti olulise kallinemise tõttu. Seega viiakse II kava raames ellu kokku 21 projekti toetuse kogumaksumusega 5,4 MEUR.

Vabariigi Valitsus kinnitas 19.07.2012 III investeeringute kava, mille põhimekiri sisaldab 4 projekti hinnangulise kogumaksumusega 2,8 MEUR ja lisamekiri sisaldab 18 projekti kogumaksumuses 1,1 MEUR. KIK on võtnud vastu kahe projekti TROd kokku 1,6 MEUR ulatuses.

Kokku on meetmes projektidega kaetud 9,5 MEUR ulatuses ehk 80% meetme mahust. Väljamakseid on teostatud 4,7 MEUR, sh 3,1 MEUR 2012.a.

Mõnede projektide puhul on tekitanud ajakavas püsimise probleeme hankemenetluste ettevalmistamisele kuluv aeg, aga ka hangete ebaõnnestumine (pakkumiste puudumine või maksumuse oluline kallinemine). Projektide elluviimisel on ilmnenud vajadus täiendavate tegevuste läbiviimiseks.

Osade projekti elluviimisel on osutunud takistuseks asjaolu, et kavandatavate tööde alad paiknevad osaliselt riigiomandis oleval maal, kus omavalitsus ei saa projekteerimistingimusi ega ehitusluba väljastada. Kõige enam on see mõjutanud II investeeringute kavas sisalduvate rabade taastamise projektide elluviimist. Seega oli vajalik enne projektis kavandatud taastamistegevuste alustamist viia lõpuni maa riigile vormistamise protsess.

Kõnesolevate projektide elluviimist mõjutavad paratamatult ka looduslikud tegurid (suurvesi, lumeolud, looduskaitsepiirangud), millega on taotluste koostamisel küll riskiteguritena arvestatud, kuid mis võivad oluliselt takistada kavandatud tööde teostamist.

2012.aastal viidi ellu 22 investeeringute I kava projekti ning 3 II kava projekti, mille tulemusena on loodud soodsad tingimused elupaikade säilitamiseks ja nende seisundi taastamiseks.

Võrreldes varasemate aastatega oli aruandlusperioodil märgatavalt tulemuslikum karuputke võõrliikide tõrje projekti elluviimine. Kui varasematel aastatel on probleeme tekitanud suur vaegtööde osakaal tõrjetööde teostamisel, siis 2012.aastal tuvastati ebakvaliteetselt sooritatud töid minimaalselt ja kavandatud tõrje pindala sihtmäär saavutati 114% ulatuses.

Kokkuvõtvalt võib meetme progressi 2012. aastal hinnata heaks.

Meede 2.2.7: Keskkonnahariduse infrastruktuuri arendamine (ERF, meetme maht 22'369'077 EUR)

Meetme taotlusvoor kestis 2009.a lõpust kuni 2010.a kevadeni, mil laekus 91 taotlust. KIK võttis vastu 2010.a 14 projekti TROd toetuse kogusummas 22,3 MEUR ehk 100% meetme vahenditest. Üks toetuse saaja loobus eraldatud toetusest, seega viiakse ellu 13 projekti. Toetuse väljamakseid on teostatud 6,3 MEUR, sh 2012.a 5,4 MEUR, mis on 28% meetme eelarvest.

2012.a esines mitmeid probleeme hangetega, mida oli tarvis korraldada 2-3 korda. Enamus lepinguid on projektides 2012.a lõpuks sõlmitud. Ainsana on ehitusleping sõlmimata Tallinna Loomaaial, kus seisuga 31.12.2012 toimub väljakuulutamise läbirääkimistega hankemenetlus.

2012.a muudeti meetmemäärust, mis võimaldab projektitegevuste abikõlblikkuse perioodi pikendada kuni 2014.aastani. KIK hindab meetme progressi heaks.

Meede 2.2.8 Keskkonnaseire ja andmehõive arendamise programm (ERF, meetme maht 1'533'879 EUR)

Keskkonnaminister kinnitas 13.10.2011 programmi eelarvega 1,5 MEUR ehk 100% meetme mahust. Väljamakseid on teostatud 54 tuhande EUR ulatuses.

Programmi käivitamine on olnud planeeritust tagasihoidlikum, sest hangete läbiviimine ja hankedokumentide kooskõlastamine võttis planeeritust kauem aega. Osa hankeid korraldatakse 2013.aastal. KIK hindab meetme progressi rahuldavaks.

Meede 2.3.4 Taastuvenergiaallikate laialdasem kasutamine energia tootmiseks (ERF, meetme maht 8'850'693 EUR)

Taotlusvoor toimus 2009.a. KIK võttis vastu 21 projekti TROd meetme selleaegses mahus 9,6 MEUR. Seoses projektide odavnemisega suunati 2012.a 1 MEUR Kredexi rakendatavatesse energiasäästu meetmetesse ning meetme eelarveks kujunes 8,6 MEUR. 2012.a lõppes 4 projekti, kokku on lõppenud 16 projekti.

Toetuse väljamakseid on teostatud kokku 6,8 MEUR, sh 2,6 MEUR 2012.a, mis on 76% meetme mahust.

Katlamajade ja soojatorustike rekonstrueerimise projektidega olulisi probleeme ei ole ja tööd on lõpetatud. Koostootmisjaamade projektid on kulgenud aeglasemas tempos ning meetme raames rajatavatest koostootmisjaamadest on ehitustööd lõppenud Aravetel. Samuti on ehitusfaas lõppsirgel Vinnis ja Oisus. Aeglasemalt on kulgenud koostootmisjaama rajamine Ilmatsallu ning selle projekti elluviimise lõpptähtaega pikendati ühe aasta võrra.

Tänu tõhusale koostööle Elektrilevi OÜ-ga jälgitakse regulaarselt biogaasijaamade elektriliitumiste väljaehitamise protsessi - kõigi 4 biogaasijaama elektriliitumised valmivad tähtaegselt.

Meedet on osaliselt mõjutanud ühiskonnas toimunud arutelu taastuvenergia toetuste muutmise üle, kuid tundub, et tõsisemad vaidlused on peetud ning tõenäolised võimaliku elektritootmise toetuste vähendamised meetme raames rajatud biogaasi koostootmisjaamu ei mõjuta. Mõju võimalik ulatus selgub pärast 2013.aastal planeeritud elektrituruseaduse muudatuse jõustumist.

Hinnanguliselt saavutatakse kaugküttevõrkude rekonstrueerimisega soojuse kokkuhoidu 20,4 GWh aastas, mis ületab planeeritud 1,6GWh ehk 8,5% võrra. Meetme projektide tulemusena toodeti taastuvenergiaallikast 2012.a soojusenergiat 11,1 GWh. Aravete biogaasil töötavas koostootmisjaamas toodeti esimesed kogused taastuvatel kütustel baseeruvat soojust ja elektrit. Meetme tulemusena on 2012.a kokkuhoitud 8'900 tonni CO₂ paiskumine välisõhku.

Kokkuvõtvalt hindab KIK meetme progressi heaks.

Meede 1.1.9: Keskkonnahariduse arendamine (ESF, meetme maht 3'195'582 EUR)

Programm „Keskkonnahariduse arendamine” kinnitati keskkonnaministri 12.01.2011 käskkirjaga nr 93. Meetme eelarvest on programmiga kaetud 2,7 MEUR ehk 85%. Väljamakseid on programmist teostatud 294 tuhat EUR.

2012. a toimus väga palju erinevaid hankeid ja tegevusi. 2013. a toimuvad suuremad programmi hanked, mis suurendavad ka meetme üldist väljamaksete taset.

KIK hindab meetme progressi heaks.

3.4.3 Euroopa Liidu abiperioodi 2004-2006 projektide elluviimine

Ühtekuuluvusfondi osas olid 2012.aastaks kõikide investeeringuprojektide elluviimine lõpetatud ja toetuse väljamakseid enam ei tehtud. Paikvaatluste jm järelevalve-toimingute käigus rikkumisi ei tuvastatud. Kõikide projektide kohta on Euroopa Komisjonile lõpparuanded esitatud.

3.4.4 Struktuuritoetuste üksuse 2013. aasta arenduseesmärgid

1) ST projektikoordinaatori infokeskkond/töokeskkond intranetis
Seoses KIK intraneti keskkonna valmimisega 2013. a on kavas luua intranetis süsteemne ja pidevalt ajakohastatav projektikoordinaatori funktsiooni täitmist toetav infokeskkond, kust projektikoordinaator saaks tööloikude kaupa pidevalt kaasajastatud abiinfot tööülesannete täitmiseks.

2) Projektide järelkontrolli protseduuri väljatöötamine
Koostöös järelevalve üksusega on 2013.a plaanis välja töötada projektide lõpetamise järgne kontrollisüsteem, et tagada toetuse kasutamise eesmärgipärasus ja vastavus õigusaktidele.

3) 2012.a lõpu seisuga kohustustega katmata vahendite eesmärgipärane projektidele eraldamine koostöös KKMga
Programmiperioodi 2007—2013 struktuurivahendite kasutamiseks võib projektidele toetust anda kuni 31.12.2013. Aruandlusperioodi lõpuseisuga on KIK rakendatavates meetmetes kohustustega katmata veel ca 100 MEUR. Seega tuleb 2013. a leida uued toetatavad projektid, et vahendid saaksid maksimaalselt kasutatud. Suures osas leiavad kasutamata vahendid rakendust veemeetme IV vooru esitatud taotluste rahastamiseks (vt meede 2.1.1).

4) Perioodi 2014—2020 juhtimis- ja kontrollisüsteemi koostamine.
Lähtudes korraldusametuse suunistest ajakohastatakse KIKi EL struktuuritoetuse rakendamise protseduure lähtuvalt perioodi 2014—2020 vajadustest.

3.5 CO₂ heitkoguse ühikutega kauplemine ja roheline investeerimisskeemi rakendamine

KIKi kahe müügijuhi töö saavutusena sõlmis Eesti Vabariik 2012.a. kaks riigi kasutamata CO₂ saastekvoodi müügitehingut Marubeni korporatsiooniga ja Austria riigiga kogumalus 12,5 miljonit AAUd (Assigned Amount Unit (i.k) ehk riigi lubatud heitkogus).

Marubeni korporatsiooniga sõlmitud lepingu raames saavad 5 Eesti teatrit uued bussid ja kaheksa teatrit energiasäästliku lavavalgustuse. Austriale müüdnud kasutamata saastekvoodi eest saavad 7 Eesti linna uued energiasäästlikud valgustussüsteemid. Rekonstrueeritakse 11 katlamaja ning soojustorustikud 13 kaugküttepiirkonnas.

Keskkonnaministeeriumiga sõlmitud halduslepingu alusel rakendab KIK kolme rohelist investeerimisskeemi, mis on seotud taastuvenergiaallikate laialdasema kasutamise ja energia tootmiseks. Rahastajaks on Austria Vabariik.

Austria esimese lepingu raames viiakse ellu 21 taastuvenergia projekti. Leping hõlmab 18 soojustorustiku rekonstrueerimise projekti, ühte katlamaja rekonstrueerimise projekti ja kahe koostootmisjaama rajamist. 2012.aasta lõpuks on elluviidud 13 projekti. 2012.a I poolas vahetati Võru koostootmisjaama projekt Põlva koostootmisjaama projekti vastu ning pikendati Austria lepingu projektide elluviimise lõpptähtaega kuni 31.12.2013. Väljamakseid on 2012.a lõpuks teostatud 6,2 MEUR ulatuses, sh 2012.a 3,3 MEUR.

Austria teise lepingu raames viiakse ellu 20 taastuvenergia projekti. Leping hõlmab 13 soojustorustiku rekonstrueerimise projekti, 3 katlamaja rekonstrueerimise projekti (kus samuti teostati soojustorustike rekonstrueerimistööd) ning 4 koostootmisjaama rekonstrueerimise projekti. 2012.a lõpuks on elluviidud 6 projekti. Lepingu lõpptähtaeg on 31.12.2013. Väljamakseid on 2012.a lõpuks teostatud 7,5 MEUR, sh 2012.a 7 MEUR.

Austria kolmanda lepingu raames viiakse ellu 22 taastuvenergia projekti. Leping hõlmab 11 soojustorustiku rekonstrueerimise projekti, 9 katlamaja rekonstrueerimise projekti ning 2 projekti raames teostatakse kombineeritult katlamaja ning soojustorustiku rekonstrueerimine. Projektid saadi 2010.aastal korraldatud taotlusvooru jätkunimekirjast ning 2011.a korraldatud taotlusvooru nimekirjast. Austria kolmas leping sõlmiti 2012.a septembris ning kõigi toetuse saajatega sõlmiti 2012.a jooksul projekti rahastamise lepingud. Projektide elluviimise lõpptähtaeg on 2014.a lõpp. Väljamakseid 2012.a ei teostatud.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga sõlmitud halduslepingu alusel rakendab KIK kahte rohelist investeerimisskeemi, mis on seotud tuuleenergeetika investeeringutega ning linnade tänavavalgustuse rekonstrueerimisega.

Tuuleenergeetika meetme vahendid on saadud Hispaania Kuningriigilt ning selle roheline investeeringuskeemi raames rajatakse 3 tuuleparki, millest kaks on ehitusstaadiumis ning lõpetatakse 2013.a jooksul. Projektide elluviimise lõpptähtaega pikendati kuni 30.06.2014. Väljamakseid on 2012.a lõpuks teostatud 7,8 MEUR ulatuses sh 2012.a 7,1 MEUR.

Tänavavalgustuse rekonstrueerimise programmi vahendid on saadud Austria Vabariigilt ning selle roheline investeerimisskeemi raames rekonstrueeritakse 7 väikelinna tänavavalgustuse süsteemid. Vanad valgusallikad asendatakse uute energiasäästlike LED valgustitega. Samuti uuendatakse postid ja kaablid ning lisatakse nutikat juhtimist võimaldav süsteem. Programmi elluviimise tulemusena peaks tekkima energiasääst 5'000 GWh aastas.

Austria kolmas leping sõlmiti 2012.a septembris ning kõigi toetuse saajatega sõlmiti 2012.aastal projekti rahastamise lepingud. Projektide elluviimise lõpptähtaeg on 2014.a lõpp. Väljamakseid 2012.a ei teostatud.

3.6 Keskkonnasektori finantseerimine laenudega

3.6.1. Keskkonnasektorilaenud

KIKi keskkonnalaenude toode on planeeritud pikema tasuvusajaga keskkonnaprojektide arendamiseks. KIK pakub oma klientidele mitmekülgeid rahastamise võimalusi – kliendil on võimalus taotleda ja saada laenu projektide elluviimisel omafinantseeringu osa rahastamiseks täiendavalt KIKi keskkonnaprogrammist või välisabist antavale tagastamatule toetusele.

Kliendisõbralik lahendus võimaldab toetuse saajale projekti elluviimisel suhelda kogu rahastamise osas ühe partneriga – KIKiga. Kõik KIKi poolt väljastatavad laenud on sihtotstarbelised ning suunatud keskkonnaseisundi hoidmisele, loodusvarade taastootmisele ja keskkonnakahjustuste heastamisele.

KIK pakub 3 erinevat laenuodet:

- I laenuportfell, mida rahastatakse omavahenditest limiidiga 15 miljonit EUR;
- II laenuportfell, mida finantseeritakse Rahandusministeeriumiga koostöös ülesehitatud EIB krediidiiniist ja mille sihtotstarbeks on veemajanduse infrastruktuuri arendamiseks Ühtekuuluvusfondist antava toetuse abil elluviidavate projektide omafinantseeringu vajaduse katmine. Laenuportfelli maksimaalseks mahuks on kavandatud 130 miljonit EUR;
- III laenuportfell - Usaldusfond limiidiga kuni 639'116 EUR, mis on loodud mittetulundusühingutele ja sihtasutustele, kes vajavad erinevatest keskkonnavaldkonna fondidest rahastatavate projektide elluviimiseks sildfinantseerimise võimalust, kuid kes ei suuda pakkuda piisavat kinnisvaralist tagatist laenu saamiseks.

I laenuportfelli iseloomustavad järgmised finantskarakteristikud:

- laenuperioodi kestvus kuni 15 aastat ja maksepuhkuse periood kuni 5 aastat;
- laenusumma mitte väiksem kui 30'000 EUR ja mitte suurem kui 1'900'000 EUR, kokkuvõttes mitte suurem kui 75% projekti maksumusest;
- miinimum-intressimäär kohalikele omavalitsustele 1% + 6 kuu euribor;
- miinimum-intressimäär kohaliku omavalitsuse enamusosalusega ettevõtetele 1,5% + 6 kuu euribor;
- miinimum-intressimäär eraomanduses olevatele äriühingutele 3,5% + 6 kuu euribor.

II laenuportfelli iseloomustavad järgmised finantskarakteristikud:

- laenuperioodi kestvus kuni 20 aastat ja maksepuhkuse periood kuni 2 aastat pärast projekti lõpetamist, kuid mitte rohkem kui 5 aastat;
- laenusumma taotlejale kuni 100% ÜFist rahastatava veeprojekti omafinantseeringu summast;
- intressimäär kohalikele omavalitsustele 1% + 6 kuu euribor;
- intressimäär kohalikele omavalitsustele kuuluvatele ettevõtetele 1,25% + 6 kuu euribor.

III laenuportfelli finantskarakteristikud on järgmised:

- laenusaja põhine laenulimiit on maksimaalselt 192'000 EUR;
- KIKi koguosalus läbi erinevate rahastamise skeemide on maksimaalselt 50%;
- laenuperiood ja maksepuhkuse periood on üldjuhul kuni 3 aastat, erandkorras maksimaalselt 5 aastat;
- intressimäär on fikseeritud kogu laenu perioodiks 0,5% aastas.

2012. aasta lõpuks ulatus keskkonnasektori laenude kogumaht õiglasel väärtuses 79,2 MEUR, neist lühiajalised nõuded kokku 3,6 MEUR ja pikaajalised nõuded kokku 75,6 MEUR.

KIKi laenuportfell jaotub tagasimaksmise järgi ajaliselt järgmiselt:

aastatel 2013–2017: 29,5 MEUR

aastatel 2018–2022: 28,1 MEUR

aastatel 2023–2027: 17,2 MEUR

aastatel 2028–2032: 4,4 MEUR

KIKi laenukliendid on jätkusuutlikud, arendades juba käimasolevaid projekte ÜFi ja ERFi vahenditega ning kaasates ka KIKi laenuvahendeid. KIKi laenuintresside tase on kommertsbankadega võrrelduna sarnane, kuid atraktiivseks teeb KIKi laenuandjana kommertsbankadest pikem tagasimakseperiood ja paindlik tagasimaksepuhkuse kasutamise võimalus. Selle võimaluse on KIK loonud, võttes arvesse keskkonnaprojektide pikemat tasuvusaega.

KIK finantsüksus koostas 2012. aastal ja 2013. aasta esimeses kvartalis kõigi laenusaaajate finantsolukorra ja jätkusuutlikkuse korralised analüüsid, mille alusel hinnati laenuõuete tähtajalise laekumise tõenäosust. Krediitdivõimelisuse analüüside põhjal omistab Krediidikomitee laenusaaajatele krediitireitingud järgmise skaala kohaselt: Madal risk (A), Mõõdukast madalam risk (B), Mõõdukas risk (C), Mõõdukast kõrgem risk (D), Kõrge risk (E), Maksejõuetus (F).

Krediidikomitee antud hinnangute põhjal jagunevad KIK laenusaajad seisuga 31.12.2012 krediitireitingu järgi järgmiselt:

Madal risk (A) – 34%

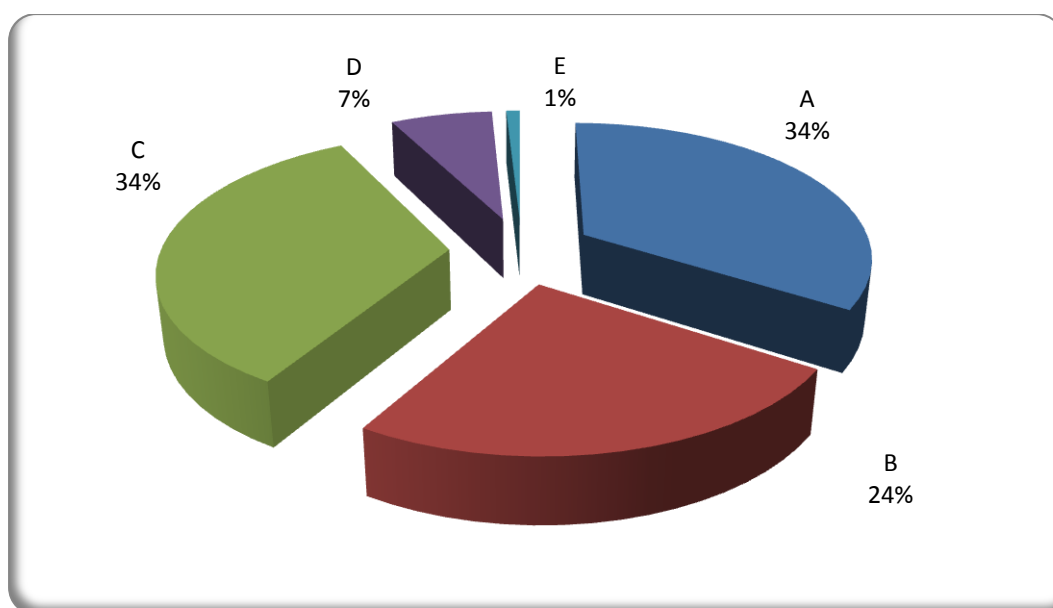
Mõõdukast madalam risk (B) – 24%

Mõõdukas risk (C) – 34%

Mõõdukast kõrgem risk (D) – 7%

Kõrge risk (E) – 1%

Maksejõuetuse (F) reitingu omistamiseks ei ole olnud põhjust.

Krediidikomitee koondhinnangu kohaselt on seisuga 31.12.2012 kõik KIKi laenuõuded toimivad, kuna kõik kliendid tasuvad oma kohustused tähtaegselt ja laenu on piisavalt tagatud. Finantsaruandlusest ega muul kombel pole avaldunud kahtlusi laenusaaajate kohustuste täitmise suutlikkuse kohta.

KIK laenusaaajate krediidireitingud näitavad kokkuvõttes, et puudub vajadus riskipõhiseks laenuõuete provisjoneerimiseks.

Laenuandmist korraldab KIKis finantsüksus, kelle peamised ülesanded laenuandmisel on:

- laenuprojektide analüüs ja klientide nõustamine;
- laenuotluste ja krediidivõimelisuse analüüsides esitamine KIKi krediidikomiteele ja nõukogule;
- väljamaksete teostamine;
- laenude administreerimine;
- järelevalve teostamine, sh laenusaaajate krediidivõimelisuse korduvhindamine ja riskide juhtimine.

Finantsüksus koostab laenuotleja krediidivõimelisuse analüüsi raporti krediidikomiteele, mille reglemendi kinnitas KIKi nõukogu 01.07.2009. Kõik krediidikomitee poolt tehtud positiivsed eelotsused esitatakse kooskõlas KIKi põhikirjaga ja krediidipoliitikaga KIKi juhatusele või nõukogule otsustamiseks. Negatiivsete eelotsuste kohta esitab krediidikomitee KIKi juhatusele või nõukogule informatsiooni koos põhjendustega.

KIKi nõukogu poolt 16. märtsil 2010.a. kinnitatud KIKi krediidipoliitika sätestab KIKi laenuandmise printsiibid ja piirangud. Krediidipoliitikaga kehtestas nõukogu mh laenuandmise otsustustasandid, mille kohaselt nõukogu otsustab KIKi omavahenditest antavate laenuandmise (v.a käibemaksu sildfinantseerimine) ja juhatus otsustab krediidiliini kaudu antavate laenuandmise ning käibemaksu sildfinantseerimise laenuandmise. Selline tööjaotus on põhjendatud asjaoluga, et krediidiliinilaenuandmise antakse Ühtekuuluvusfondist rahastatavate veemajandusprojektide omafinantseeringu rahastamiseks, kus ka toetuse andmise otsustab juhatus. Sellega tagatakse vajalik paindlikkus otsustamisel.

15.06.2010 kinnitas KIKi nõukogu krediidikomitee reglemendi muutuse, millega määratleti eespool kirjeldatud otsustustasandite rakendusmehhanism kooskõllalisena krediidipoliitikaga.

2012. aastal ajakohastati juhatuse korraldusega KIKi laenuhalduse protseduuri eesmärgiga ühtlustada kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise seaduse kohaste aruannete kasutamist KIKi finantsanalüüsides. Uuendatud meetodika võimaldab teostada riskipõhist järelevalvet laenusaaajate laenuteenindamise suutlikkuse üle ja minimeerida võimalikku laenukahju.

3.6.2 Finantsanalüüs

Struktuuritoetuste 2007–2013 programmiperioodil on Eestil õigus keskkonnavaldkonna kuni 50 miljoni EUR mahuga projektide rahastamise otsuseid vastu võtta ja suuremamahuliste projektide taotluste hindamist läbi viia. KIK kui rakendusüksus, kes on saanud 31.01.2008 akrediteeringu struktuuritoetuste vahendamiseks, otsustab või valmistab Euroopa Komisjonile struktuuritoetuste seaduse kohaselt ette eelotsuse, millistele projektidele toetust anda. Sellest tulenevalt on finantsüksuse kohustuseks struktuuritoetuste 2007–2013 programmiperioodil osaleda struktuuritoetuste taotluste hindamisel juhul, kui taotlejaks on tuluteeniv majandustegevust korraldav üksus, kes oma projekti rahastamiseks peab esitama koos

taotlusega oma senise majandustegevuse aruanded ja Euroopa Komisjoni juhendmetoodikaga kooskõlalised finantsprognosid. Finantsüksuse poolseks sisendiks on selliste aruannete ja prognooside kontrollimine ja nõuetele vastavaks/mittevastavaks tunnistamise otsuste ettevalmistamine, aga samuti taotlejate üldise finantsmajandusliku olukorra hindamine.

Seoses 2010. aastal alanud ja 2011—2012 aastatel progresseerunud muutustega Eesti majandusolukorras on ilmnenuv vajadus adekvaatselt ümberhinnata KIKist rahastamise otsuse saanud projekte elluviivate toetuse saajate majandustegevuse prognoose. Uute prognooside koostamise vajaduse tingivad kaks olulist asjaolu: hangete kallinemise tõttu on vajalik analüüsida, kas toetuse saajal: 1) on võimalik täita elukeskkonna arendamise rakenduskavas ja inimressursi arendamise rakenduskavas kokkulepitud eesmärke; 2) on võimalus kallinemise katteks osaliselt toetust juurde saada.

Projektide lõpetamisel on toetuse saajal kohustus esitada uuesti Euroopa Komisjoni metoodika kohased finantsprognosid koos projekti elluviimise aruandega investeerimisperioodis. Uuendatud prognooside esitamine on vajalik selleks, et kontrollida, kas väljamakstud EL toetussumma on finantsmajanduslikult õigustatud ja põhjendatud.

3.7. Järelevalve teostamine struktuuritoetustest rahastatavate keskkonnaprojektide elluviimise üle

KIK järelevalve toetuse saaja üle on kaheastmeline (projektikoordinaatori ning järelevalve üksuse tasemed). Projektikoordinaator teostab toetuse saaja tegevuse üle pidevat järelevalvet, hoiab kliendisuhet ning on kõige paremini projekti tundev isik KIKis. Projektikoordinaator kontrollib 100%liselt kõiki väljamakseid ning hankeid. Teise astme kontrolli teostab järelevalveüksus. Teise astme kontroll on alati riskipõhine, st kontrollitakse eelkõige kõrgema riskiga väljamakseid, hankeid ning teostatakse kõrgema riskiga projektide paikvaatlusi.

2012.a lõpuseisuga on KIK võtnud vastu 296 TROd, lõppenud on 107 projekti. Projekti elluviimise paikvaatlusi on läbi viidud järgmiselt: 2009—2011.a viidi läbi 129 paikvaatlust, 2012.a. on teostatud 115 paikvaatlust. Kokku on paikvaadeldud 73% projektidest.

KIK protseduurireeglite alusel paikvaadeldakse kõiki projekte vähemalt üks kord nende elluviimise perioodil. Paikvaatlusi teostavad nii projektikoordinaatorid kui ka järelevalve spetsialistid. Ühe toetuse saaja projekti võib mitu korda paikvaadelda. Suuremahulisi projekte paikvaadeldakse tavaliselt projekti algfaasis ning lõppfaasis. Pikaajaliste projektide korral on projekti algfaasi paikvaatlused eelkõige probleeme ennetava ja nõustava funktsiooniga. Kõrge riskitasemega projekte paikvaadeldakse tihedamini. Lühiajaliste ning väiksema-summaliste projektide korral toimub paikvaatlus enamasti projekti lõppfaasis.

Paikvaatluste käigus on kõige rohkem tähelepanekuid projekti dokumentatsiooni osas, st dokumentide säilimine ei ole olnud piisavalt tagatud või projektipõhise sihtfinantseerimise raamatupidamise reeglid on puudulikud. Tähelepanekuid on olnud avalikustamise osas, kus teavitustahvilil on olnud ebatäpsusi (viide valele EL fondile, logod pole piisava suurusega, ebakorrektnete projekti nimetus vms) või teavitus ei ole toimunud õigeaegselt. Kõik paikvaatluse käigus väljatoodud tähelepanekud on toetuse saajate poolt arvesse võetud.

KIK projektikoordinaatorite ja järelevalvespetsialistide poolt teostatav järelevalve on suunatud eelkõige rikkumiste ennetamisele. KIKist rahastatavate projektide rikkumiste osakaal moodustab vaid 0,2% heakskiidetud projektide mahust. Projekti kestel on avastatud 81% rikkumistest, mis võimaldab suurendada toetuse tagasisaamise võimalust. Enne toetuse väljamaksete teostamist on avastatud 96% rikkumisi.

Hangetega seotud rikkumiste osakaal kõigist avastatud rikkumistest on jätkuvalt olnud kõige suurem. KIK rakendab hangete eelkontrolli etappi, mille käigus tuvastatakse enamus selleteemalisi probleemseid eksimusi ja mis võimaldab teostada hankedokumentides parandusi enne, kui need rikkumised oleksid realiseerunud ja omanud finantsmõju.

KIK on korraldanud korduvalt infopäevi toetuse saajatele hangetealase pädevuse tõstmiseks. Rahandusministeerium on korraldanud vastavateemalisi koolitusi.

Aruandlusaastal avastati 13 rikkumist. 2012.a kõige levinumaks rikkumiseks kujunes hankemenetluse nõuete rikkumine -- kokku 10 rikkumist finantsmõjuga 52 tuhat EUR. Riigihangete rikkumiste puhul ei ole võimalik väga konkreetseid üldistusi teha ja pigem tuleb põhjuseid otsida RHSi sätete keerukusest ning taotlejate vähesest kogemusest. 2012.a. tuvastas KIKi projektiaudit ühes projektis mitteabikõlblikud kulud summas 1 tuhat EUR.

Peeaeagu kõik kahtlused on lõppenud rikkumise vormistamisega. 2012.a. on KIK esitanud ühe viivitamatu teavitamise soodustuskelmuse kahtlusega Politsei- ja Piirivalveameti kriminaal-asja algatamise teate alusel, antud projektis ei ole väljamakseid tehtud ja EL toetuse osa oleks olnud 480 tuhat EUR.

Kõik tuvastatud rikkumised on lõppenud kas toetuse tagasinõudmise, tasaarveldusega või on KIK keeldunud väljamakse teostamisest.

3.8. Projektide auditeerimine 2012. aastal

Projektide auditeerimise eesmärk on hinnata:

- kas projektide eesmärgid on täidetud, kulude laad ja ajastus vastavad kehtestatud nõuetele ja kokkulepitud tingimustele,
- kas on olemas piisav kontroll-jälg tegevuste elluviimise tõestamiseks,
- kas toetuse saajate raamatupidamine vastab projektipõhise raamatupidamise nõuetele,
- kas on järgitud muid projektide elluviimise seisukohast oluliseks osutuvald õigusakte.

Struktuuritoetuse projektiauditeid teostatakse koostöökokkuleppe alusel Auditeeriva asutusega (Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond). Auditeeritavad projektid valitakse välja statistiliste meetoditega. 2012.a auditeeris KIKi projektiauditi üksus 9 struktuuritoetusest rahastatud projekti. Lisaks viisid projektiauditeid läbi Auditeeriv asutus (3 projektiauditi) ja Rahandusministeeriumi tellimusel Ernst&Young Baltic AS (14 projektiauditi). Projektide auditeeritud kulud ulatusid kokku 70,3 MEURni. Vastavalt struktuuritoetuse projektiauditite metoodikale on aruannetes olulise tähelepanekuna kajastatud ainult finantsmõjuga (mitteabikõlblik kulu) rahastamisnõuete rikkumised. Struktuuritoetuse projektiauditite puhul oli 21 aruannet märkusteta, 4 aruannet vähemoluliste tähelepanekutega ja üks aruanne olulise tähelepanekuga, mis puudutas projektis rahastatud ühe tegevuse mittevastavust meetmemääruse nõuetele.

Keskkonnaprogrammidest rahastatud projektide osas moodustati auditivalim, lähtudes riskianalüüsist ja valimi esinduslikkuse kriteeriumitest, s.t võeti arvesse erinevaid programme, toetuse saaja ja projekti tüüpe ning toetuse summa suurust. Sellest tulenevalt teostati 2012. a projektiaudit 11 toetuse saaja osas, mis hõlmas kokku 62 rahastatud projekti. Projektide auditeeritud kulud ulatusid 3,9 MEURni.

Keskkonnaprogrammide projektiauditites kajastatakse olulisena, lisaks finantsmõjuga rikkumistele, ka projektide lõikes korduvad vead ning eesmärkide täitmist puudutavad tähelepanekud. Keskkonnaprogrammide projektiauditite tulemusena tehti olulisi tähelepanekuid kümnes projektiauditi aruandes, mis enamuses olid põhjustatud hangete läbiviimisele kehtestatud nõuete ja projektipõhise raamatupidamisarvestusele kehtivate nõuete mittetäitmist.

Lisaks eeltoodule auditeeris projektiauditi üksus 3 projekti, mida on rahastatud rohelisest investeerimisskeemist. Samuti viidi läbi süsteemiaudit Keskkonnaameti riigihangete korraldusele hinnangu andmiseks.

Projektiauditite tulemustele tuginedes saab väita, et projektides püstitatud eesmärgid on saavutatud ning projektide rahastamisele ja elluviimisele seatud nõudeid on toetuse saajad olulises osas järginud. Kokkuvõttes jäi projektiauditite käigus tuvastatud mitteabikõlblike kulude osakaal alla 1% auditeeritud kuludest. Järeelhindamine 2012.aasta projektiauditite

tulemuste osas näitas, et toetuse saajad on nõustunud ja vajadusel soovitud rakendanud audiitorite poolt tehtud tähelepanekutega orienteeruvalt 80% ulatuses.

3.9. Juhtimis- ja kontrollisüsteemide auditid

2012. aastal teostati KIKis kaks juhtimis- ja kontrollisüsteemide auditit:

- Siseaudiitor hindas KIKi kui rakendusüksuse struktuuritoetuse administreerimisega seotud juhtimis- ja kontrollisüsteemi kolme meetme osas. Audit kinnitas, et KIKi struktuuritoetuse rakendussüsteem on tõhus, tehti neli väheolulist tähelepanekut ja soovitusi.
- Ernst & Young Baltic AS viis läbi KIKAS andmekogu ISKE vastavusauditi, mille tulemusena kinnitati, et ISKE on rakendatud, auditeeritud märkustega või soovitustega. Tuvastati väheolulisi puudusi ISKE rakendamisel ja anti soovitusi puuduste likvideerimiseks.

Auditite ja konsultatiivsete tegevuste tulemustele tuginedes on siseaudiitoritel veendumus, et KIKi juhtimis- ja kontrollisüsteemid on toimivad, kuid neis on üksikuid puudusi, mis vajavad KIKi juhtkonna tähelepanu.

Siseaudiitor koostas 2012. aastal juhatusele kaks korda Äriregistri andmete põhjal ülevaated töötajate ärihuvide kohta. Veenduti, et KIKi töötajatel ja välistel hindamiskomisjoni liikmetel ei esine oma tööülesannete täitmisel huvide konflikte.

SIHTASUTUS:		SA Keskkonnainvesteeringute Keskus					
PÕHIKIRJALINE EESMÄRK:		Keskkonnaseisundi hoidmisele, loodusvarade taastootmisele ja keskkonnakahjustuste heastamisele suunatud projektide finantseerimine					
TEGEVUSEESMÄRK 1:		Struktuuritoetuste ja AAU rakendusüksuse haldusülesannete täitmine					
TULEMUSINDIKAATOR		2012		2013	2014	2015	2016
		Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
1.1	Väljamaksete summa, MEUR	219	197	165	156	101	
1.2	Kohustustega katmata vahendite eraldamine	85%	87%	100%	100%	100%	
1.3	Enne väljamakseid avastatud rikkumiste osakaal	50%	96%	50%	50%	50%	
1.4	Auditi käigus tuvastatud MAK kulude osakaal koguauditeeritud kuludest	1%	< 1%	1%	1%	1%	
1.5	Väljamaksete efektiivsus: 30 päeva jooksul	85%	90%	85%	85%	85%	

TEGEVUSEESMÄRK 2:		Keskkonnatasude seaduse alusel laekunud vahendite jaotamine seaduses sätestatud eesmärkideks					
TULEMUSINDIKAATOR		2012		2013	2014	2015	2016
		Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
2.1	Väljamaksete summa, MEUR	43	41	40	35	33	30
2.2	Nõukogu otsustega võetud kohustuste summa, MEUR	36	46	30	30	30	30
2.3	Auditi käigus tuvastatud MAK kulude osakaal koguauditeeritud kuludest	1%	< 1%	1%	1%	1%	1%

TEGEVUSEESMÄRK 3:		Laenude andmine keskkonnaprojektide finantseerimiseks					
TULEMUSINDIKAATOR		2012		2013	2014	2015	2016
		Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
3.1	Kumulatiivne laenuportfell MEUR	77	79	107	130	150	150
3.2	Keskmine laenukahjum 0,2% aastas	0,2%	0,0%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%

TEGEVUSEESMÄRK 4:		Sihtasutuse tegevuse arendamine					
TULEMUSINDIKAATOR		2012		2013	2014	2015	2016
		Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
4.1	Rahastuskvaliteedi parendamine (projektauditi soovitude rakendamine)	80%	> 80%	80%	80%	80%	80%
4.2	Juhtimiskontrollisüsteemi parandamine (siseauditi soovitude rakendamine)	80%	90%	80%	80%	80%	80%
4.3	Juhtimiskontrollisüsteemi parandamine (kõrge skooriga riskide maandamine tegevustega)	80%	91%	80%	80%	80%	80%
4.4	IT siseteenuste (Hansa, Postipoiss, Server, Intranet, X-tee) töökindluse SLA tagamine	98%	99,93%	98%	98%	98%	98%
4.5	IT välisteenuste (KIKAS, koduleht) töökindluse SLA tagamine	99%	99,96%	99%	99%	99%	99%

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2012	31.12.2011	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	65 873 324	69 009 092	2
Finantsinvesteeringud	0	35 000 000	3
Nõuded ja ettemaksud	50 602 938	47 151 528	4
Kokku käibevara	116 476 262	151 160 620	
Põhivara			
Nõuded ja ettemaksud	75 508 570	45 149 280	4
Materiaalne põhivara	116 618	82 339	6
Immateriaalne põhivara	169 989	223 413	7
Kokku põhivara	75 795 177	45 455 032	
Kokku varad	192 271 439	196 615 652	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	41 567	0	10
Võlad ja ettemaksud	33 906 562	27 303 779	11
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	33 427 900	55 962 165	12
Kokku lühiajalised kohustused	67 376 029	83 265 944	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	33 734 388	9 826 000	10
Kokku pikaajalised kohustused	33 734 388	9 826 000	
Kokku kohustused	101 110 417	93 091 944	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	1 488 897	1 488 897	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	102 034 811	100 825 587	
Aruandeaasta tulem	-12 362 686	1 209 224	
Kokku netovara	91 161 022	103 523 708	
Kokku kohustused ja netovara	192 271 439	196 615 652	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2012	2011	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	204 426 747	146 349 149	12
Muud tulud	35 842 428	39 696 921	14
Kokku tulud	240 269 175	186 046 070	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-249 644 845	-182 722 458	15
Mitmesugused tegevuskulud	-879 776	-935 531	17
Tööjõukulud	-3 012 198	-2 702 853	16
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-172 986	-92 700	6,7
Muud kulud	-133	-50	
Kokku kulud	-253 709 938	-186 453 592	
Põhitegevuse tulem	-13 440 763	-407 522	
Finantstulud ja -kulud	1 078 077	1 616 746	18
Aruandeaasta tulem	-12 362 686	1 209 224	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2012	2011	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-13 440 763	-407 522	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	172 986	92 700	6,7
Kokku korrigeerimised	172 986	92 700	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-1 747 909	-12 077 632	
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-16 140 421	33 494 180	
Kokku rahavood põhitegevusest	-31 156 107	21 101 726	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-45 013	-85 592	6,7
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	0	-35 000 000	3
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	35 000 000	43 392 428	3
Antud laenud	-34 058 448	-25 301 488	4
Antud laenude tagasimaksud	1 732 179	1 442 205	4
Laekunud intressid	2 073 081	1 367 960	
Muud laekumised investeerimistegevusest	38 985	0	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	4 740 784	-14 184 487	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	23 889 000	9 826 000	10
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksud	-47 875	0	
Makstud intressid	-561 570	-132 909	
Muud väljamaksud finantseerimistegevusest	0	-22 299	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	23 279 555	9 670 792	
Kokku rahavood	-3 135 768	16 588 031	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	69 009 092	52 421 061	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-3 135 768	16 588 031	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	65 873 324	69 009 092	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2010	1 488 897	100 825 587	102 314 484
Aruandeaasta tulem		1 209 224	1 209 224
31.12.2011	1 488 897	102 034 811	103 523 708
Aruandeaasta tulem		-12 362 686	-12 362 686
31.12.2012	1 488 897	89 672 125	91 161 022

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi Sihtasutus) 2012. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistava ja Riigi raamatupidamise üldeeskirjaga (edaspidi RRE). Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ja RRE.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Sihtasutuse iseloomu tõttu on kasutatud RRE-s toodud bilansi ja tulemiaruarande skeemi.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes. Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati aastaaruande koostamisel, on toodud allpool.

Finantsvarad

Laene, mille tagasinõude lõpptähtaeg on pikem kui üks aasta, kajastatakse pikaajaliste laenudena. Sealjuures osa, mis kuulub tasumisele järgmisel aruandeperioodil, kajastatakse bilansikirjel „Muud nõuded“ lisas 4 eraldi näidatud pikaajaliste nõuete lühiajaline osa. Tähtajaga vähem kui aasta antud laene kajastatakse lühiajaliste laenudena.

Laenuõuete laekumise tõenäosust hinnatakse krediitkomitees iga laenusaaaja kohta eraldi. Sihtasutus rakendab pikaajaliste laenuõuete täitmise jälgimiseks laenusaaajate krediitdireitingusüsteemi eesmärgiga hinnata laenuõuete tagasimaksmise riske ja nende maandamisvõimalusi. Reitingu määramisel võetakse arvesse laenusaaaja majanduslikku olukorda, maksevõimet, tagatise väärtust ja realiseeritavust ning teisi asjaolusid, mis võivad mõjutada laenusaaaja kohustuste täitmist. Reiting määratakse kalendriaasta jooksul vähemalt üks kord. Erivaatluse alla võetakse laenu, mille puhul:

- tehingupoolel on makseraskusi,
- esineb lepingutingimuste rikkumisi,
- sihtasutus on pidanud muutma laenu tingimusi lepingupartneritele soodsamaks (tagasimaksegraafiku muutmine, maksepuhkuse perioodi pikendamine, intressimäära vähendamine jms).

Krediitkomitees osaleb vähemalt üks juhatuse liige, kes informeerib krediitdireitingu määramise tulemustest juhatust. Juhatus teeb vajadusel nõukogule ettepaneku laenuõuete allahindamiseks ja edasiseks tegevuseks.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke, kuni 3- kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse üllikviidsetesse fondidesse.

Deposiitidelt ja rahaturufondi osakutelt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse tekkepõhiselt viitlaekumistena.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutatehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused on ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga kursside alusel. Kursimuutustest tekkinud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulemiaruanandes saldeerituna.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded riigile Keskkonnatasude seaduse alusel kajastatakse Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaameti, Keskkonnainspektiooni, Põllumajandusministeeriumi ning Maksu- ja Tolliameti tuluteatiste alusel. See on tasumata osa keskkonnatasudest, mille maksetähtaeg saabub peale bilansipäeva või mis on Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaameti, Põllumajandusministeeriumi ning Maksu- ja Tolliameti poolt bilansipäevaks ülekantud, kuid Sihtasutuse arvele jõudnud peale bilansipäeva.

Muid nõudeid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o soetusväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused).

Iga nõude laekumise tõenäosust on hinnatud võimaluse korral eraldi. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäeva järgseid kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Kui nõude laekumine loetakse osaliselt või täielikult ebatõenäoliseks, kajastatakse allahindlust bilansireal Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ning vastavat kulu tulemiaruarande real Nõuete ümberhindluse kulud. Nõuded, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, on hinnatud lootusetuks ning bilansist välja kantud.

Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse samal kulukirjel vastukandena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude laekumiseks.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Sihtasutuse enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 2 000 eurost (kuni 31.12.2010 soetatud vara 1917 eurot) ilma käibemaksuta.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärset mõõta. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

arvutid ja tarvikud, bürooseadmed 30% aastas;
büroomööbel ja muu inventar 20% aastas.

Piiramata kasutuseaga objekte (püsiva väärtusega kunstiteosed) ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest või ümberklassifitseerimisel müügiotol põhivaraks. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Immateriaalne vara

Immateriaalse varana kajastatakse tarkvara arenduskuluseid.

Immateriaalne vara võetakse arvele ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on kontrollitav;
- on tõenäoline, et sihtasutus saab objekti kasutamisest tulevikus tulu pikema aja kui ühe aasta jooksul;
- objekti soetusväärtus on usaldusväärset hinnatav.

Immateriaalne vara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalsete varade puhul hinnatakse, kas tegemist on piiratud või määramata kasuliku elueaga varaga. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset amortisatsiooni meetodit. Amortisatsioonimäärad on järgmised:
Muu immateriaalne põhivara 25-30%

Rendid

Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendi puhul põhivara rendimaksud kajastatakse perioodikuluna tulemiaruarandes. Kasutusrendile võetud põhivara bilansis ei kajastata ja kulumit ei arvestata

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit. Juhul, kui tehinguga seotud kulutused puuduvad või on ebaolulised, on sisemine intressimäär lähedane tema lepingus fikseeritud intressimäärale ning sisemise intressimäära arvestust läbi ei viida.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustusi, mis on avaldunud enne bilansikuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad.

Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle.

Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimine

Keskkonnatasude seaduse alusel kannab Rahandusministeerium keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekunud raha seaduses sätestatud ulatuses ja sihtotstarbel Sihtasutusele. Raha edasise kasutamise otsused teeb Sihtasutuse nõukogu lähtuvalt põhikirjas püstitatud eesmärgist ja ülesandest.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist.

Saadud sihtfinantseerimist kasutatakse loodusvarade taastootmiseks, keskkonnaseisundi hoidmiseks ja keskkonnakahjustuste heastamiseks vajalike projektide finantseerimiseks. Projektid koondatakse oma eesmärgi järgi 12-ks programmiks. Programmi rahaliste vahendite arvestusliku suuruse ja tegeliku finantseerimise otsustab Sihtasutuse nõukogu.

Raamatupidamises toimub antud sihtfinantseerimise arvestus projektipõhiselt. Antud sihtfinantseerimine jaotatakse tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimiseks. Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks kajastatakse tingimusel, kui toetuse saaja on ostanud, ehitanud või muul viisil soetanud teatud põhivara ja seda ka väljamaksetaotluses deklareerinud.

Antud toetust kajastatakse raamatupidamises esmakordselt raha üleandmisel (ettemaks) või toetuse tekkepõhisel kuupäeval(kulu). Bilansis ei kajastata toetuste andmiseks võetud kohustusi, kui väljamakseid ei ole tehtud ega toetuste andmise aluseks olevaid maksetaotlusi aktsepteeritud. Toetuste andmiseks võetud kohustusi (sõlmitud sihtfinantseerimise lepingutes ette nähtud aktsepteerimata summased), kajastatakse bilansivälise kohustustena lisas „Sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsed kohustused keskkonnavaldkondadele“ ja Välisabi finantseerimise potentsiaalsed kohustused projektidele.

Ettemaksed projektidele kajastatakse bilansis ettemakstud toetustena makse tegemise kuupäevaga. Projektidele makstud ettemaksed on kajastatud lisas Nõuded ja ettemaksed.

Kuludes kajastatakse toetusi (nii andmisel kui vahendamisel), järgides tekkepõhisuse printsiipi. Toetuse andmise tekkepõhiseks kuupäevaks loetakse kulude tegemise või põhivara soetamise kuupäev (kulude tegemise või kapitaliseeritavate tööde tegemise perioodi korral kulude või kapitaliseeritavate tööde tegemise perioodi lõppkuupäev). Kui kulude aktsepteerimise kuupäevaks ei ole raamatupidamises enam võimalik toetuse andmist või vahendamist kajastada tekkepõhise kulude tegemise või põhivara soetamise kuupäevaga, kuna vastav raamatupidamises kajastamise periood on juba suletud, siis kajastatakse see kulu esimeses avatud perioodis.

Aastaruandes kajastatakse bilansipäeva järgselt abikõlblikuks aktsepteeritud projekti kulud kuni aastaaruande sulgemiseni.

Sihtasutus saadab toetusesaajale teatise vastava kulu raamatupidamises kajastamise perioodi ja summa kohta.

Sihtfinantseerimisega seotud kohustused (projektiaruanne esitatud ning maksmine toimub järgneval aruandeperioodil) kajastatakse lisas "Võlad ja ettemaksed" sihtfinantseerimisega seotud kohustuste ridadel.

Kui toetuse saaja ei kasuta saadud raha sihtotstarbeliselt ja vastavalt finantseerimise korrale, ei esita saadud raha kasutamise kohta aruannet ning muude rikkumiste korral, esitatakse toetuse raha tagastamise nõue, milline kajastatakse lisas "Nõuded ja ettemaksed".

Sihtasutus tegutseb rakendusüksusena välisabi vahendamisel ÜFist, ERFist, ESFist ja RISist. Sihtasutus vahendab ÜFi, ERFi, ESFi ja

RISi toetusi toetusesaajatele kui ka kaasfinantseerimist, kui välisabi tingimused näevad ette nii toetuse saaja kui ka Eesti avaliku sektori üksuse kaasfinantseerimise teatud ulatuses toetuse kogumahust.

Projektile teostatud tööde eest esitatud arved kajastatakse sihtasutuse raamatupidamises antud välisabi tuludes- kuludes maksetaotluse aktsepteerimise järgselt tekkepõhise printsiibi järgi. Sihtasutuse kui kaasfinantseerija kulud projektile kajastatakse välisabi kaasfinantseerimise kuludena.

Tulud

Keskkonnakasutusest laekuva raha kasutamist ja sihtotstarvet reguleerib Keskkonnatasude seadus. Seaduse paragrahvi 56 alusel kuulub keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekuv raha eraldamisele Sihtasutusele.

Keskkonnatasude seaduse alusel riigieelarvesse laekuvat raha käsitletakse kui Sihtasutuse tulu ning kajastatakse tulemiaruanDES tekkepõhiselt tuluna:

- tuludena loodusvaradelt- maardlate kaevandamisõiguse tasu, metsatulu, tasu vee erikasutusest, jahipiirkonna kasutusõiguse tasu, kalapüügiõiguse tasu;
- muude tuludena keskkonnakasutusest- saastetasud ja keskkonnale tekitatud kahju hüvitus, intressitulud muude maksude võlgadelt;
- maksudena kaupadelt ja teenustelt- pakendiaktsiis.

Bilansikuupäevaks laekumata eelpool nimetatud tulud ja maksuvõlgadelt arvestatud intressid kajastatakse viitnõudena bilansikirjel Nõuded riigile keskkonnatasude seaduse alusel ja Maksuvõlgadelt arvestatud intressinõuded.

Saadud sihtfinantseerimisena kajastatakse tulemiaruanDES mitteresidentidelt saadud sihtfinantseerimist. Aruandeaastal on Sihtasutus kajastanud tuluna Euroopa Ühtekuuluvusfondist (ÜF), Euroopa Regionaalfondist (ERF), Euroopa Sotsiaalfondist (ESF), Rohelisest investeerimisskeemist (RIS) ja Euroopa Komisjonilt saadud toetuse vahendamist ja saadud struktuurifondide tehnilist abi välisabist finantseeritavate projektide rakendamisel.

Välismaise sihtfinantseerimise vahendamiseks saadud toetus kajastatakse aastaaruandes lähtuvalt tulude-kulude vastavuse printsiibist.

Intressitulud kajastatakse tekkepõhiselt tulemiaruanDES real Muud finantstulud ja –kulud.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2012	31.12.2011
Arvelduskontod	65 873 324	69 009 092
Kokku raha	65 873 324	69 009 092

Sihtasutuse rahalisi vahendeid hoitakse Rahandusministeeriumi riigikassa koosseisu kuuluvatel e-riigikassa kontodel.

Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud (eurodes)

			Kokku
	Võlakirjad	Muud	
31.12.2010	35 093 197	8 488 208	43 581 405
Soetamine		35 000 000	35 000 000
Müük müügihinnas või lunastamine	-34 904 227	-8 488 208	-43 392 435
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlusest	-188 970		-188 970
31.12.2011	0	35 000 000	35 000 000
Müük müügihinnas või lunastamine		-35 000 000	-35 000 000
31.12.2012	0	0	0

Finantsinvesteeringute portfell likvideeriti 2011.a. jooksul seoses sihtasutuse rahaliste vahendite hoiustamisega Rahandusministeeriumi e-riigikassa kontodel.

Tähtajaline hoiuleping hoiusummas 35 000 000 eurot oli sõlmitud Rahandusministeeriumiga ja sissemakse tehti sihtasutuse poolt e-riigikassa hoiukontole. Hoiuperioodiks oli 1 aasta ja intressimäär 1,599%.

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Muud nõuded	79 590 252	4 081 682	25 811 173	49 697 397
Laenu nõuded	79 159 967	3 651 397	25 811 173	49 697 397
Intressinõuded	430 285	430 285		
Ettemakstud toetused	14 378 983	14 378 983		
Saamata sihtfinantseerimine	22 605 539	22 605 539		
Sihtfinantseerimise tagasinõuded	372	372		
Nõuded Keskkonnatasude seaduse alusel	9 531 157	9 531 157		
Muud ettemaksed töövõtjatele	5 205	5 205		
Kokku nõuded ja ettemaksed	126 111 508	50 602 938	25 811 173	49 697 397
	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Muud nõuded	47 672 533	2 523 253	14 438 563	30 710 717
Laenu nõuded	46 833 698	1 684 418	14 438 563	30 710 717
Intressinõuded	838 835	838 835		
Ettemakstud toetused	15 065 481	15 065 481		
Saamata sihtfinantseerimine	19 275 592	19 275 592		
Sihtfinantseerimise tagasinõuded	9 935	9 935		
Nõuded Keskkonnatasude seaduse alusel	10 275 440	10 275 440		
Muud ettemaksed töövõtjatele	1 827	1 827		
Kokku nõuded ja ettemaksed	92 300 808	47 151 528	14 438 563	30 710 717

Laenu nõuded on fikseeritud eurodes. Laenu lõppkuupäevad on 2012-2032. Sihtasutuse poolt antud laenu intressimäärad on kirjeldatud tegevusaruande punktis 3.6. Antud laenu intressimäärad on seotud 6 kuu Euriboriga, millele lisandub 0,3- 6,00%. 2012. aasta keskmine intressimäär oli 1,497%.

Ettevõtetele antud laenu on tagatud hüpoteekidega ja kommertsandiga vähemalt tagatisvara bilansilises väärtuses suhtes 100/70.

Usaldusfondist antud laenu korral (vt Tegevusaruande punkti 3.6.1.) on lubatud osaline tagamine. Kohalikele omavalitsustele antud laenu tagamiseks on nende eelarve.

KIKi juhtkonna hinnangul on sihtasutuse laenuportfell jätkusuutlik, vt täpsemalt Tegevusaruande punkti 3.6.1.

Nõuetena riigile Keskkonnatasude seaduse alusel kajastatakse nõudeid keskkonnatasude kohta Keskkonnaministeeriumi ja ministeeriumi asutuste, Põllumajandusministeeriumi, ning Maksu- ja Tolliameti tuluteatiste alusel, mille maksetähtaeg saabub peale bilansipäeva. Nõuded on detsembri kuu tulude kohta.

Nõuded jagunevad:

nõuded aktsiisidest seisuga 31.12.2012- 15 623 eurot, 31.12.2011- 22 566 eurot;

nõuded loodusressursside kasutamisest ja saastetasudest 31.12.2012- 9 509 362 eurot, 31.12.2011- 10 246 993 eurot;

maksuvõlgadelt arvestatud intressinõuded 31.12.2012- 6 171 eurot, 31.12.2011- 5 881 eurot.

Nõuetena saamata sihtfinantseerimisest kajastatakse nõudeid välisfinantseerimisest raha allikate lõikes Rahandusministeeriumi kui makseasutuse vastu. Toetuse saajate poolt on sihtfinantseerimise saamise tingimused täidetud ja kulutused on tehtud.

Ettemakstud toetuste all kajastatakse üle kantud toetusi, millede tekkepõhine toetuse kuluna kajatamise periood ei ole veel saanud või bilansipäevaks ei ole saanud dokumente, mis tõendavad toetuse saaja poolt kulutuste tegemist.

Ettemaksed raha allikate lõikes:

ettemaksed keskkonnaprogrammi projektidele 2012- 3 156 209 eurot, 2011- 2 073 564 eurot;

ÜF projektidele 2012- 6 039 510 eurot, 2011- 4 504 178 eurot;
 ERDF projektidele 2012- 1 641 954 eurot, 2011- 6 595 748 eurot;
 RIS projektidele 2012- 2 846 600 eurot, 2011- 1 023 925 eurot;
 ESF projektidele 2012- 40 905 eurot, 2011- 17 293 eurot;
 muude mitteresidentide projektidele 2012- 653 805 eurot, 2011- 850 773 eurot.

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2012	31.12.2011
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	6 516	5 476
Üksikisiku tulumaks	32 514	30 226
Sotsiaalmaks	68 153	61 958
Kohustuslik kogumispension	3 110	2 149
Töötuskindlustusmaksed	6 627	6 075
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	116 920	105 884

Seisuga 31.12.2012 on deklareerimata sotsiaalmaksu kohustus 60 524 eurot ja deklareerimata arvestatud töötuskindlustusmaksu kohustus 1 764 eurot. 2011. a lõpuks olid vastavad kohustused 57 896 eurot ja 2 366 eurot. Maksuvõlad on kajastatud koondsummana lisas 11.

Lisa 6 Materiaalne põhivara

(eurodes)

				Kokku
	Arvutid ja arvuti-süsteemid	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	
31.12.2010				
Soetusmaksumus	18 441	18 441	150 927	169 368
Akumuleeritud kulum	-18 441	-18 441	-66 922	-85 363
Jääkmaksumus	0	0	84 005	84 005
Ostud ja parendused	0	0	30 398	30 398
Amortisatsioonikulu	0	0	-32 064	-32 064
31.12.2011				
Soetusmaksumus	5 652	5 652	176 498	182 150
Akumuleeritud kulum	-5 652	-5 652	-94 159	-99 811
Jääkmaksumus	0	0	82 339	82 339
Ostud ja parendused	108 129	108 129	9 388	117 517
Amortisatsioonikulu	-47 773	-47 773	-35 465	-83 238
31.12.2012				
Soetusmaksumus	113 781	113 781	179 134	292 915
Akumuleeritud kulum	-53 425	-53 425	-122 872	-176 297
Jääkmaksumus	60 356	60 356	56 262	116 618

Arvutid ja arvutisüsteemid summas 108 129 eurot on soetatud kapitalirendi korras.

Lisa 7 Immateriaalne põhivara

(eurodes)

			Kokku
	Arvutitarkvara	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	
31.12.2010			
Soetusmaksumus	38 508	191 107	229 615
Akumuleeritud kulum	-761	0	-761
Jääkmaksumus	37 747	191 107	228 854
Ostud ja parendused	37 431	17 764	55 195
Amortisatsioonikulu	-60 636	0	-60 636
Ümberklassifitseerimised	208 871	-208 871	0
31.12.2011			
Soetusmaksumus	284 810	0	284 810
Akumuleeritud kulum	-61 397	0	-61 397
Jääkmaksumus	223 413	0	223 413
Ostud ja parendused	28 753	7 571	36 324
Amortisatsioonikulu	-89 748		-89 748
Ümberklassifitseerimised	7 571	-7 571	
31.12.2012			
Soetusmaksumus	321 134	0	321 134
Akumuleeritud kulum	-151 145	0	-151 145
Jääkmaksumus	169 989	0	169 989

Lisa 8 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Kapitalirendikohustused kokku	60 955	41 567	19 388		10

Sihtasutus on soetanud kapitalirendi tingimustel arvuteid ja arvutitarvikuid rendiperioodiga 36 kuud. Kapitalirendi korras soetatud vara jääkmaksumus seisuga 31.12.2012 on 60 955 eurot.

Lisa 9 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2012	2011
Kasutusrendikulu	250 632	275 204
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2012	31.12.2011
12 kuu jooksul	0	292 815
1-5 aasta jooksul	0	849 222
Üle 5 aasta	0	1 948 242

Sihtasutus on võtnud kasutusrendile bürooruumid, sõiduautod, joogiautomaadid. Sõiduautode rendilepinguid käsitletakse mittekatkestavate lepingutena.

Maakondlike esindustega on sõlmitud 14-s maakonnas ruumide kasutamiseks lepingud, millega sihtasutus on võtnud endale kohustuse maksta pindade üürikulud ja/ või hüvitada ruumide kommunaalkulud.

Rendi kuumaksed jäävad vahemikku 0,7- 2,56 Eurot m2 ning lepingud on ühepoolselt katkestatavad 1-3 kuu etteteatamistähtajaga.

Rendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 10 Laenukohustused

(eurodes)

	31.12.2012	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Laen Rahandusministeeriumilt edasilaenamiseks toetusesaajatele	33 715 000	0	2 452 000	31 263 000	6 kuu Euribor + 0,75% aastas	euro	01.09.2037	
Pikaajalised laenud kokku	33 715 000		2 452 000	31 263 000				
Kapitalirendikohustused kokku	60 955	41 567	19 388					8
Laenukohustused kokku	33 775 955	41 567	2 471 388	31 263 000				
	31.12.2011	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Laen Rahandusministeeriumilt edasilaenamiseks toetusesaajatele	9 826 000	0	357 309	9 468 691	6 kuu Euribor + 0,75% aastas	euro	01.09.2037	
Pikaajalised laenud kokku	9 826 000		357 309	9 468 691				
Laenukohustused kokku	9 826 000		357 309	9 468 691				

Laenusumma kasutamise sihtotstarve on Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist rahastatavate veeprojektide omafinantseeringu rahastamine.

Laenulepingu summa on 130 000 000 eurot ja laenuandja Rahandusministeerium väljastab laenusumma laenuosadena. Iga laenuosa väljamakse kohta koostab laenuandja eraldi maksegraafiku.

Tehinguga ei ole Sihtasutusel seotud kulutusi, va intress, mistõttu on laenu sisemine intressimäär sarnane lepingus fikseeritud nominaalsele intressimäärale ning sisemise intressimäära arvestust ei ole läbi viidud.

Lisa 11 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	66 969	66 969			
Võlad töövõtjatele	283 331	283 331			
Maksuvõlad	116 920	116 920			5
Muud võlad	147 050	147 050			
Intressivõlad	147 050	147 050			
Saadud ettemaksed	5 328	5 328			
Muud saadud ettemaksed	5 328	5 328			
Sihtfinantseerimisega seotud kohustused	33 286 592	33 286 592			
Sihtfinantseerimise tagasimaksekohustused	372	372			
Kokku võlad ja ettemaksed	33 906 562	33 906 562			
	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	46 439	46 439			
Võlad töövõtjatele	297 751	297 751			
Maksuvõlad	105 884	105 884			
Muud võlad	83 213	83 213			
Intressivõlad	83 181	83 181			
Muud viitvõlad	32	32			
Sihtfinantseerimisega seotud kohustused	26 761 835	26 761 835			
Sihtfinantseerimise tagasimaksekohustused	8 657	8 657			
Kokku võlad ja ettemaksed	27 303 779	27 303 779			

Sihtfinantseerimisega seotud kohustustena kajastatakse:

sihtfinantseerimisega seotud kohustused keskkonnaprogrammi projektidele projektidele 2012- 8 512 237 eurot, 2011- 5 009 468 eurot;
sihtfinantseerimisega seotud kohustused ÜF projektid 2012- 21 311 872 eurot, 2011- 19 083 181 eurot;
sihtfinantseerimisega seotud kohustused Rohelise Investeeringuskeemi projektid 2012- 1 951 315 eurot, 2011- 1 689 721 eurot;
sihtfinantseerimisega seotud kohustused ERF projektid 2012- 1 399 185 eurot, 2011- 798 257 eurot;
sihtfinantseerimisega seotud kohustused muud EL projektid 2012- 111 982 eurot, 2011- 181 208 eurot

Bilansivälised kohustused sihtfinantseerimisest keskkonnaprogrammi projektidele on kajastatud lisas 22 ja välisabi projektidele lisas 23.

Lisa 12 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

Brutomeetod

	31.12.2011	Saadud	Tulu/ amortisatsioon	31.12.2012
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	55 962 165	217 734 910	-240 269 175	33 427 900

Tulu 240 269 175 eurot jaotub:

lisas 13 toodud välisabi vahendid summas 204 426 747 eurot ja

lisas 14 saadud tulu Keskkonnatasude seaduse alusel summas 35 842 428 eurot. Lisades 13 ja 14 on toodud tulud koos 2011 aasta võrdlusandmetega.

Saadud sihtfinantseerimine 31.12.2012 33 427 900 eurot ja võrdlusandmed seisuga 31.12.2011 55 962 165 eurot jaotuvad allikate lõikes:

Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid ÜF 7 359 435 5 520 068

Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid ERF 2 437 968 8 451 041

Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid RIS 23 572 723 41 969 638

Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid SIM

halduslepingu alusel 2 564 4 089

Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid ESF 55 210 17 329

Lisa 13 Annetused ja toetused (eurodes)

	2012	2011
Välisabi vahendamine põhivara soetuseks ÜF	137 451 106	95 639 665
Välisabi vahendamine põhivara soetuseks ERF	31 329 471	13 631 204
Välisabi vahendamine põhivara soetuseks RIS	15 872 754	4 220 424
Välisabi vahendamine põhivara soetuseks ESF	17 235	0
Välisabi vahendamine tegevuskuludeks ÜF	13 885 845	28 278 169
Välisabi vahendamine tegevuskuludeks ERF	4 143 640	3 360 391
Välisabi vahendamine tegevuskuludeks ESF	186 966	48 671
Välisabi tegevuskuludeks ERF	912 507	779 942
Välisabi tegevuskuludeks Euroopa Komisjon	234 472	156 749
Välisabi tegevuskuludeks ESF	124 433	106 356
Välisabi tegevuskuludeks RIS	108 881	126 300
Välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks ERF	152 488	1 278
Välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks ESF	6 949	0
Kokku annetused ja toetused	204 426 747	146 349 149

Lisa 14 Muud tulud

(eurodes)

	2012	2011
Üleriigilise ja kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	8 574 930	8 827 706
Metsatulu	153	128
Tasu vee erikasutusest	5 582 763	6 208 712
Jahipiirkonna kasutusõiguse tasu	424 784	424 854
Kalapüügiõiguse tasu	1 194 259	1 331 769
Keskkonnatasu võlalt arvestatud intressitulu	1 275	23 094
Edasiantud saastetasu ja keskkonnale tekitatud kahju hüvitis	19 917 097	22 772 506
Maksud kaupadelt ja teenustelt- pakendiaktsiis	143 567	102 692
Muud	3 600	5 460
Kokku muud tulud	35 842 428	39 696 921

Keskkonnatasude seaduse paragrahvi 56 alusel kuulub keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekuv raha eraldamisele Sihtasutusele.

Lisa 15 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2012	2011	Lisa nr
Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad	42 957 605	33 852 914	20
Antud välisabi kulud	206 687 240	148 869 544	21
Kokku jagatud annetused ja toetused	249 644 845	182 722 458	

Lisa 16 Tööjõukulud

(eurodes)

	2012	2011
Palgakulu	-2 097 985	-1 890 662
Sotsiaalmaksud	-718 009	-647 388
Muud	-196 204	-164 803
Kokku tööjõukulud	-3 012 198	-2 702 853
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	91	79

Palgakuluna on kajastatud töötajatele arvestatud töötasud summas 1 806 349 eurot, juhataste liikmete tasud summas 102 958 eurot, nõukogu ja auditikomitee liikmete tasud summas 28 200 eurot ning töötajatele ja juhataste liikmetele arvestatud hüvitised ja toetused summas 160 478 eurot.

Muude tööjõukuludena on kajastatud töötajatele tehtud erisoodustused ja erisoodustustelt arvestatud tööandja maksud.

Lisa 17 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2012	2011
Mitmesugused bürookulud	-110 283	-155 407
Lähetuskulud	-33 881	-17 041
Koolituskulud	-101 347	-63 228
Ruumide majandamiskulud	-227 495	-218 319
Sõidukite majandamiskulud	-89 506	-82 155
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-92 783	-164 236
Info ja PR teenused	-42 438	-51 203
Kuluinventar	-11 069	-17 278
Koolituskulud jm kulud kolmandatele isikutele	-13 682	-6 928
Muud tegevuskulud/ maksukulud	-132 942	-149 902
Muud	-24 350	-9 834
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-879 776	-935 531

Koolituskuludena on kajastatud ka koolituslähetusega seotud kulud.
Maksudena on kajastatud käibemaks tegevuskuludelt ja põhivara soetuselt.

Lisa 18 Finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2012	2011
Finantstulud ja -kulud muudelt finantsinvesteeringutelt	0	-291 687
Kasum (kahjum) võlakirjade ümberhindlusest	0	-291 687
Intressitulud	1 664 531	2 114 941
Intressitulu hoiustelt	273 186	563 422
Intressitulu võlakirjadelt	0	613 370
Intressitulu laenudelt	1 391 345	938 149
Intressikulud	-625 439	-216 090
Intressikulu laenudelt	-620 068	-216 090
Intressikulu kapitalirendilt	-5 371	0
Muud finantstulud ja -kulud	38 985	9 582
Kokku finantstulud ja -kulud	1 078 077	1 616 746

Muude finantstuluna on kajastatud laenulepingutasu ja trahvi laenulepingu alusel. Trahvi tulu on kajastatud kassapõhiselt.

Lisa 19 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2012	31.12.2011
Füüsilisest isikust liikmete arv	13	12

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2012		31.12.2011	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Asutajad ja liikmed	88 492 876	45 203 931	123 733 042	25 395 174
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 043 718	171 718	293 131	47 149
Kontrollorganid	2 147	25 527 735	763 231	45 244 775

2012	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	620 068	188 482 301
2011	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	216 090	142 310 168
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	704 871	0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2012	2011
Arvestatud tasu	157 029	109 170
Muud erisoodustused	11 209	10 144

Sihtasutuse aastaarunde koostamisel on loetud seotud osapoolteks

- Rahandusministeerium, kes on Sihtasutuse asutaja ja teostab asutajaõigusi;
- Keskkonnaministeerium, kellega on sõlmitud haldusleping;
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, kellega on sõlmitud haldusleping;
- Siseministeerium, kellega on sõlmitud haldusleping;
- Sihtasutuse juhatuse- ja nõukogu liikmed (juhatus 3 liiget ning nõukogu ja nõukogu poolt moodustatud auditi komitee kokku 10 liiget);
- Eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Struktuuriotetuste andmisel täidab Sihtasutus rakendusüksuse ülesandeid ja on seotud Rahandusministeeriumi kui korraldusasutuse, makseasutuse kui ka auditeeriva asutusega.

Makseasutuselt saadud toetuste vahendamisel kirjendatud tulu ja kulu on kajastatud lisades 12 ja 13. Toetuste vahendamisega seotud nõuded saamata sihtfinantseerimise kohta on kajastatud lisas 4 ja kohustused saadud sihtfinantseerimise kohta lisas 11.

Keskkonnaministeeriumile antud toetused on kajastatud lisades 20 ja 21. Nõuded ettemakstud toetuste kohta on kajastatud lisas 4 ja Sihtasutuse kohustused Keskkonnaministeeriumi ees on lisas 11. Keskkonnaministeeriumi poolt edastatud tulud keskkonnakasutusest on kajastatud lisas 14 ja bilansi-kuupäevaks laekumata tulud on kajastatud viitnõudena lisas 4.

Aruandeperioodil on juhatuse liikmetele arvestatud tasusid ja antud muid soodustusi kokku summas 140 038 eurot (2011. a. 92 810 eurot). Lisaks on juhatuse esimehele antud kasutada ametiauto, mille kasutamise eest isiklikul otstarbel maksab Sihtasutus erisoodustuse maksud.

Aruandeperioodil on nõukogu liikmetele arvestatud tasusid 28 200 eurot (2011. a. 26 504 eurot).

Muid soodustusi nõukogu liikmetele antud ei ole.

Sihtasutusel on bilansivälised nõuded seotud isikutele 236 336 908 eurot ja bilansivälised kohustused 16 201 309 eurot.

Lisa 20: Antud sihtfinantseerimise kulud keskkonnakaitsevaldkondadele

		eurodes	
Kirje nimetus		2012	2011
1.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2012		
1.1.	Veemajandus	2 773 386	0
1.2.	Jäätmekäitlus	33 170	0
1.3.	Looduskaitse	769 003	0
1.4.	Metsandus	74 700	0
1.5.	Maapõue	7 860	0
1.6.	Atmosfääriõhu kaitse	124 716	0
1.7.	Keskkonnateadlikkus	245 227	0
1.8.	Kalandus	222 276	0
1.9.	Maakondlik	167 867	0
1.10.	Maakondlik keskkonnateadlikkus	494 727	0
1.11.	Keskkonnakorraldus	29 308	0
1.12.	Merekeskkond	22 626	0
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2012		4 964 866	0
1.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2011		
2.1.	Veemajandus	12 565 755	2 021 648
2.2.	Jäätmekäitlus	655 302	212 667
2.3.	Looduskaitse	2 437 895	586 445
2.4.	Metsandus	1 593 378	258 917
2.5.	Maapõue	452 033	19 338
2.6.	Atmosfääriõhu kaitse	3 854 047	218 917
2.7.	Keskkonnateadlikkus	2 749 128	326 456
2.8.	Kalandus	1 148 041	286 632
2.9.	Maakondlik	419 709	235 493
2.10.	Maakondlik keskkonnateadlikkus	649 663	379 418
2.11.	Keskkonnakorraldus	239 099	100
2.12.	Merekeskkond	0	85 607
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2011		26 764 051	4 631 637
3.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2010		
3.1.	Veemajandus	4 442 996	8 928 311
3.2.	Jäätmekäitlus	12 970	358 709
3.3.	Looduskaitse	1 238 253	1 953 071
3.4.	Metsandus	2 482 955	1 418 523
3.5.	Keskkonnakorraldus	917 087	3 724 212
3.6.	Keskkonnateadlikkus	798 531	2 135 527
3.7.	Kalandus	128 782	876 181
3.8.	Maakondlik	29 613	326 802
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2010		10 051 186	19 721 337
4.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2009		
4.1.	Veemajandus	1 038 530	5 116 870
4.2.	Jäätmekäitlus	30 040	124 723
4.3.	Looduskaitse	0	278 533
4.4.	Metsandus	2 070	2 722 491
4.5.	Keskkonnakorraldus	19 685	304 710
4.6.	Keskkonnateadlikkus	32 548	269 270
4.7.	Kalandus	0	26 488
4.8.	Maakondlik	18 477	29 486
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2009		1 141 349	8 872 571
5.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2008		
5.1.	Veemajandus	34 653	522 707
5.2.	Looduskaitse	0	71 026
5.3.	Metsandus*	0	-3 773
5.4.	Keskkonnakorraldus	0	22 371
5.5.	Keskkonnateadlikkus	0	4 555
5.6.	Maakondlik	0	12 429
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2008		34 653	629 315
6.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2007		
6.1.	Metsandus*		-1 859
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2007		0	-1 859

7. Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2006

7.1. Maakondlik **	0	-487
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2006	0	-487
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2006 - 2012	42 956 105	33 852 514
8. 8.1. Annetused	1 500	400
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad	42 957 605	33 852 914

* Erametsakeskuse otsus toetuse tagasimaksmiseks metsaomanikele ja metsatühistutele

** Tagasi nõutud kodumaine sihtfinantseerimine

Antud sihtfinantseerimise kulud keskkonnakaitsevaldkondadele on koondsummana kajastatud lisas 15.

Lisa 21: Antud välisabi kulud projektidele

eurodes

Kirje nimetus	Fond/Rahastusotsus	2012	2011
1. Välisabi vahendamine põhivara soetuseks			
Emajõe ja Vohandu jõe valgala			
1.1. veemajandusprojekt**	ÜF 2004/EE/16/C/PE/007	4 142	672 763
1.2. Pärnu Jäätmemajandus	ÜF 2001/EE/16/P/PE/006	195 338	0
1.3. Viimsi veekorraldus	ÜF 2004/EE/16/C/PE/002	0	371 870
1.4. Kohtla-Järve regionaalne reoveekäitlussüsteem	ÜF 2002/EE/16/P/PE/013	0	1 369
1.5. Projektid*	ÜF periood 2007-2013	137 251 626	94 593 663
1.6. Projektid*	ERF periood 2007-2013	31 329 471	13 631 204
1.7. Projektid*	Roheline Investeeringiskraam	15 872 754	4 220 423
1.8. Projektid*	ESF periood 2007-2013	17 235	0
Kokku välisabi vahendamine põhivara soetuseks		184 670 565	113 491 293
2. Välisabi kaasfinantseerimine põhivara soetuseks			
2.1. Emajõe ja Vohandu jõe valgala veemajandusprojekt	ÜF 2004/EE/16/C/PE/007	244	1 085 354
2.2. Pärnu Jäätmemajandus	ÜF 2001/EE/16/P/PE/006	-195 338	0
2.3. Läänesaarte alamvesikonna vee- ja kanalisatsioonisüsteem	ÜF 2004/EE/16/C/PE/005	0	442 446
2.4. Kohtla-Järve regionaalne reoveekäitlussüsteem	ÜF 2002/EE/16/P/PE/013	0	81
2.5. Viimsi veekorraldus	ÜF 2004/EE/16/C/PE/002	0	1 122 948
2.6. Projektid*	LIFE	664	312
2.7. Projektid*	ERF periood 2007-2013	0	176 575
2.8. Projektid*	ÜF periood 2007-2013	3 278 660	0
Kokku välisabi kaasfinantseerimine põhivara soetuseks		3 084 230	2 827 716
3. Välisabi vahendamine tegevuskuludeks			
3.1. Projektid*	ÜF periood 2007-2013	13 885 845	28 278 169
3.2. Projektid*	ERF periood 2007-2013	4 143 640	3 360 391
3.3. Projektid*	ESF periood 2007-2013	186 966	48 671
Kokku välisabi vahendamine tegevuskuludeks		18 216 451	31 687 231
4. Välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks			
4.1. TA projektide ettevalmistamisel	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	153 553	210 055
4.1.1. TA Poolkoksi ja tööstusjäätmete prügilate sulgemise ettevalmistamiseks Kohtla-Järvel ja Kiviõlis	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	153 553	210 055
4.2. Emajõe ja Vohandu jõe valgala veemajandusprojekt	ÜF 2004/EE/16/C/PE/007		8 570
4.3. Projektid*	ERF periood 2007-2013	14 602	3 462
4.4. Projektid*	LIFE, INTERREG	547 838	641 218
Kokku välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks		715 994	863 305
Kokku antud välisabi kulud projektidele		206 687 240	148 869 544

* Kajastatud koondina

** Enamasti KIK kaasfinantseerimise hüvitamine Ühtekuuluvusfondist

Antud välisabi kulud on koondsummana kajastatud lisas 15.

Lisa 22: Sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsed kohustused

Alljärgnev tabel annab ülevaate SA Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu poolt vastu võetud otsustest keskkonnakaitse valdkondade sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsetest kohustustest seisuga 31. detsember 2012.a.

eurodes

Kirje nimetus	Nõukogu poolt vastu võetud otsused keskkonnavaldkondadele 2012	Nõukogu poolt vastu võetud otsused keskkonnavaldkondadele 2011	Potentsiaalne kohustus seisuga 31.12.2012	Potentsiaalne kohustus seisuga 31.12.2011	Sh lepinguline kohustus seisuga 31.12.2012	Sh lepinguline kohustus seisuga 31.12.2011
1. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2012		0		0		0
1.1. Veemajandus	21 407 351	0	18 633 964	0	4 906 066	0
1.2. Jäätmekäitlus	414 865	0	381 695	0	52 686	0
1.3. Looduskaitse	4 937 262	0	4 077 350	0	1 191 823	0
1.4. Metsandus	3 944 180	0	3 770 600	0	725 662	0
1.5. Keskkonnakorraldus	850 540	0	763 496	0	351 429	0
1.6. Maapõue	619 013	0	611 153	0	0	0
1.7. Merekeskkond	436 023	0	378 977	0	129 561	0
1.8. Atmosfääriõhu kaitse	6 643 160	0	6 518 444	0	1 364 627	0
1.9. Keskkonnateadlikkus	2 859 572	0	2 413 645	0	358 892	0
1.10. Maakondlik keskkonnateadlikkus	1 290 368	0	741 162	0	289 266	0
1.11. Kalandus	1 200 859	0	962 211	0	400 149	0
1.12. Maakondlik	878 282	0	707 532	0	107 801	0
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2012	45 481 474	0	39 960 228	0	9 877 962	0
2. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2011						
2.1. Veemajandus	22 560 329	25 153 462	7 918 310	22 933 423	5 508 100	2 976 092
2.2. Jäätmekäitlus	1 161 224	1 353 925	293 255	1 141 258	128 221	312 197
2.3. Looduskaitse	4 386 786	4 331 332	1 171 361	3 682 902	943 667	515 880
2.4. Metsandus	4 912 400	4 993 291	2 375 141	4 671 995	2 580 716	308 881
2.5. Keskkonnakorraldus	387 090	565 054	129 222	564 954	171 497	14 313
2.6. Maapõue	1 193 664	1 206 716	708 293	1 143 700	196 740	566 094
2.7. Merekeskkond	617 203	617 203	439 101	476 352	439 047	444 208
2.8. Atmosfääriõhu kaitse	9 256 224	11 548 498	5 136 004	11 123 277	3 506 470	1 919 009
2.9. Keskkonnateadlikkus	4 717 065	4 754 862	1 172 825	4 084 518	1 445 215	898 864
2.10. Maakondlik keskkonnateadlikkus	1 091 625	1 124 353	54 789	694 536	107 223	351 132
2.11. Kalandus	2 388 913	2 391 341	919 936	2 062 942	941 537	297 230
3.12. Maakondlik	725 668	791 771	68 668	551 358	105 490	202 041
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2011	53 398 189	58 831 807	20 386 903	53 131 214	16 073 924	8 805 943
3. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2010						
3.1. Veemajandus	17 675 574	19 694 186	3 411 848	9 889 075	1 979 892	5 071 791
3.2. Jäätmekäitlus	2 052 977	2 107 681	563 948	1 471 202	513 713	40 607
3.3. Looduskaitse	3 631 933	3 951 482	6 015	1 429 273	137 999	777 291
3.4. Metsandus	4 183 789	4 227 671	151 392	2 316 294	187 390	2 268 620
3.5. Keskkonnakorraldus	5 480 132	5 674 432	138 420	1 176 797	230 065	1 457 235
3.6. Keskkonnateadlikkus	3 496 205	3 569 098	68 250	667 241	122 393	816 881
3.7. Kalandus	1 396 133	1 418 254	10 729	156 010	10 508	159 676
3.8. Maakondlik	589 998	597 579	36 236	70 874	28 561	87 429
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2010	38 506 741	41 240 381	4 386 838	17 176 764	3 210 520	10 679 529
4. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2009						
4.1. Veemajandus	13 818 362	14 044 233	519 787	1 771 620	133 681	633 384
4.2. Jäätmekäitlus	1 686 232	2 145 707	0	489 514	0	105 139
4.3. Looduskaitse	2 056 123	2 056 123	0	0	0	20 573
4.4. Metsandus	3 886 002	3 895 326	63 917	91 288	63 912	138 672
4.5. Keskkonnakorraldus	2 923 110	3 003 348	0	99 923	0	109 453
4.6. Keskkonnateadlikkus	2 058 164	2 066 659	0	27 958	9 000	29 295
4.7. Kalandus	1 628 556	1 628 791	82 286	82 522	82 286	84 705
4.8. Maakondlik	452 016	452 017	0	12 935	0	14 661
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2009	28 508 563	29 292 203	665 990	2 575 760	288 879	1 135 882
5. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2008						
5.1. Veemajandus	18 763 321	18 763 321	0	34 653	0	50 089
5.2. Jäätmekäitlus	7 859 061	7 859 061	0	0	0	0
5.3. Looduskaitse	5 026 490	5 026 490	0	0	0	0
5.4. Metsandus	5 121 299	5 121 299	0	0	0	0
5.5. Keskkonnakorraldus	6 542 241	6 542 241	0	0	0	0
5.6. Keskkonnateadlikkus	3 288 073	3 288 073	0	0	0	0
5.7. Kalandus	1 824 943	1 824 943	0	0	0	0
5.8. Maakondlik	987 156	987 156	0	0	0	0
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2008	49 412 583	49 412 583	0	34 653	0	50 089
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2008-2012	215 307 550	178 776 975	65 399 959	72 918 391	29 451 285	20 671 443

Lisa 23: Välisabi finantseerimisega seotud potentsiaalsed kohustused

eurodes

Jrk	Nimetus	Toetuse periood	Summa rahastusotsus/nõukogu otsus 31.12.2012	Summa rahastusotsus/nõukogu otsus 31.12.2011	Tehtud väljamakseid seisuga 31.12.2012	Tehtud väljamakseid seisuga 31.12.2011	Kohustus bilansis 31.12.12*	Kohustus bilansis 31.12.11*	Lõpetatud projektid/kasutamata toetus 31.12.2012	Lõpetatud projektid/kasutamata toetus 31.12.2011	Potentsiaalne kohustus 31.12.2012	Potentsiaalne kohustus 31.12.2011
	Välisabi vahendamine											
1.	projektide finantseerimiseks		687 756 492	645 755 112	380 381 975	183 308 444	24 326 481	20 296 191	3 678 549	2 612 006	279 369 487	439 538 471
	Ühtekuuluvusfondist rahastatavad											
1.1.	projektid	Periood 2007-2013	520 394 133	505 178 667	292 859 720	143 366 227	20 975 981	17 808 213	2 425 659	1 412 511	204 132 773	342 591 716
1.2.	ERDFist rahastatavad projektid	Periood 2007-2013	98 215 814	94 518 147	65 785 934	35 867 544	1 399 185	798 257	1 252 890	1 157 360	29 777 806	56 694 986
1.3.	ESFist rahastatavad projektid	Periood 2007-2013	2 716 243	2 716 243	293 777	65 964	0	0	0	0	2 422 466	2 650 279
	RIS rakendamine Austria I											
1.4.	Kaugküte		11 650 562	11 495 627	6 176 688	2 877 967	973 462	226 608	0	42 136	4 500 412	8 348 916
	RIS rakendamine Austria II											
1.5.	Kaugküte		11 996 401	11 996 401	7 480 473	436 921	366 825	866 449	0	0	4 149 104	10 693 032
	RIS rakendamine Austria III											
	Kaugküte ja välisvalgustuse											
1.6.	rekonstrueerimine KKM		7 946 887	0	0	0	0	0	0	0	7 946 887	0
	RIS rakendamine Tuuleenergia											
1.7.	MKM		19 850 027	19 850 027	7 785 383	693 821	611 028	596 664	0	0	11 453 615	18 559 541
	RIS rakendamine välisvalgustuse											
1.8.	rekonstrueerimine MKM		14 986 424	0	0	0	0	0	0	0	14 986 424	0
	Välisabi kaasfinantseerimine											
2.	projektide finantseerimiseks		10 634 757	4 437 552	5 429 663	1 926 692	447 873	163 155	0	0	4 757 221	2 347 705
2.1.	Projektid LIFE, INTERREG jt		5 219 397	4 437 552	2 339 410	1 926 692	111 982	163 155	0	0	2 768 005	2 347 705
2.2.	Projektid ÜF	Periood 2007-2013	5 415 360	0	3 090 253	0	335 891	0	0	0	1 989 216	0
	Kokku välisabi											
	finantseerimisega seotud											
	potentsiaalsed kohustused		698 391 249	650 192 664	385 811 638	185 235 136	24 774 354	20 459 346	3 678 549	2 612 006	284 126 707	441 886 175

* Kohustused on kajastatud lisas

11